

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upravišтво: Knažlova ulica št. 5, priližje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Knažlova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Po ostavki.

Po ostavki je treba potegniti črto in obračunati z delom odstopajoče vlade. V tem oziru se nahaja vlada g. Davidovića v težavem položaju. To je celo sama začutila prejšnji teden, ko je pod vplivom prve vesti o demisiji vojne ministra podpisala svojim članom diplomatske potnice ter jim prigovarjala, da odpotujejo v inozemstvo. Ta činjenica je popolnoma ovrhovljena. Karakteristična je za delovanje Davidovićeve vlade, ki je trajala ravno dva meseca in v tej kratki dobi razgrnila svoje prave cilje in dokazala vso svojo nemoč in nesposobnost.

Javnost se spominja gostobesednega programa, s katerim se je Davidovića vlada predstavila parlamentu in ki je nato dosegel v parlamentarni debati pod argumenti nacionalne koalicije tako samotno obsodbo. Vlada je kar utihnila ter izvajala posledice: odložila je zasedanje parlamenta do 20. oktobra, dobro zavedajoč se, da bi njeno delo pretrpelo v novi parlamentarni debati najmanj še enkrat tako žalostno obsodbo.

Program Davidovićeve vlade se sedaj čita kakor farza. Še nikdar se resna javnost ni izpostavila tako samotnemu varanju in slepljenju, kakor je storila Davidovića zmes neresnih, neodkritosrečnih, vladateljskih demagogov. Vlada zakona, reda, pravice, poštenosti in protikorupcije je morala odstopiti. Najvišji ustavni faktor je uvidel, da so vse te besede v ustah gg. Korošca, Nastasa Petrovića, Behmena, Spahe varljive besede, demagogija.

Tem besedam se je pozneje pridružila krilatica narodnega sporazuma, ki bi se naj bil sklenil s Stjepanom Radićem. Vlada sama pa je s koncem septembra priznala, da odklanja Radić sporazum in da ga odlaša na poznejši čas, ko bi nove volitve pomnožile vrste Radićeve armade in na drugi strani raztrgale enotnost srbskega naroda. Vlada je pred vso javnostjo priznala, da je sporazum v sedanjem trenutku nedosegljiv, ker je najvažnejši faktor tega sporazuma, Radić, sklenil, da sporazuma ne dela in da ne odkrije svojih pravih tendenc. Koruptna in brezvestna vlada je šla tako daleč, da iz te načelne nemoči ni izvedla konsekvence in podala ostavko, kar bi bila morala storiti že radi tega, ker se je naznanjala kot vlada narodnega sporazuma. Prišel je šele vojni minister, ki je opozoril na destruktivno in defetistično Radićevo agitacijo, da jo je kralj kratkoma poglal. Vlada „narodnega sporazuma“ je postajala predrzna in se postavljala nad državne in nacionalne ideale, nad ustavne činitelje, kakršna je krona.

Ali pa je ta vlada reda, zakona in pravice delovala zakonito, pravično in v smislu pojačanega javnega reda? Kaj še! Vsem je znana ukazna politika, s katero je uvedla svoj režim in ta režim se lahko kratko karakterizira kot režim najstrašnejše ukazne in partizanske politike, ki je doslej vladal v Jugoslaviji. Še nikdar se pri vladni izprijembi niso podpisali tako številni in tako kričeče krivični ukazni dekreti, kakor pri Davidovićevi vladi. Nepregledno je gorje, ki je ranilo marsikatero vestnega uradnika, zato ker ni odobral političnih programov federalističnih strank.

Ali pa se je morebiti izpremenila gmotna dobrot jugoslovenskega uradništva? Kaj še! Ostalo je vse pri starem. Ogromne in predrznovirjive obljube so ostale neizpolnjene. Še včeraj je finančni minister dr. Spaho uradnike potolažil s — 1. januarjem 1925! Itd., itd. Same besede brez dejanj!

Koncentracijski kabinet Ljube Jovanovića, če do njega pride, bo prinesel vsaj ta uspeh, da bo po predhodnih razpravah z vsemi parlamentarnimi činitelji ugotovil možnost in točno opredeljeno bazo skupnega državnega upravljanja in skupnega reformiranja nastalega zla. Radić se ne bo mogel več skrivati za svojimi varljivimi govori. Izpogovoriti bo moral odkrito besedo,

Odstop Davidovićeve vlade.

Davidovićevo demisijsko pismo. — Kralj do danes ni formalno poveril mandata za sestavo koncentracijske vlade. — Klerikalci groze in odklanjajo sodelovanje z radikali. — Nove volitve!

— Beograd, 16. oktobra. (Izvirno.) Prognostika o kratkem življenju pisanega kabineta g. Ljube Davidovića, ki so jo že takoj ob nastopu te vlade postavili objektivni opazovalci in dobri poznavalci strankarskih razmer, se je uresničila. Vlada g. Davidovića je padla. Živela je le dobra dva meseca. — Včerajšnja naša poročila so bila popolnoma točna in popoldne je faktično sledila ostavka sedanjega vlada. „Slovenski Narod“ je bil o demisiji vlade že popoldne obveščen. Demisija je povsod v vseh važnejših političnih in upravnih središčih naše vlade izzvala na eni strani zadoščenje, na drugi pa veliko senzacijo in presenečenje.

Dogodki, ki so bili odločilnega vpliva za odstop vlade, so se včeraj ves dan, osobito popoldne vrstili z vso naglico drug za drugim. Ministrski predsednik Ljuba Davidović je bil od 12. do 13.30 na dvoru. Po avdienci je bil g. Davidović izredno molčeč in rezerviran. Sklical je takoj za 15. sejo ministrskega sveta, ki je trajala do 18.45. Ta seja je bila mestoma zelo burna. Nekateri ministri, med slovenskimi klerikalci zlasti dr. Korošec, so se z vsemi mogočimi argumenti upirali odstopu vlade, ponavljajoč znane argumente, ki jih vladin tisk dan za dnem objavlja, da ima vlada g. Davidovića v parlamentu veliko večino, torej popolno zaupanje prvega ustavnega faktorja. Če vlada odstopi na željo drugega ustavnega faktorja, je to prvi zelo resen precedens in mora sedanja vlada odklanjati vso politično odgovornost za nadaljne posledice.

Ministrski predsednik je ob 18.45 odšel na dvor. Avdiencia pri kralju je bila kratka. Ministrski predsednik je izročil Nj. Vel. kralju pismo te-le kratke tola zelo značilne vsebine: »Vaše Veličanstvo! Ker mi je Vaše Veličanstvo izrazilo potrebo, da podam ostavko in da jo razširjam temeljno na nadaljevanje dosedanje politike miru, reda, zakona, borbe proti korupciji in končnega sporazuma Srbov, Hrvatov in Slovencev, si dovoliujem podati ostavko svojega kabineta. — Ljuba Davidović l. r.«

— Beograd, 16. oktobra. (Izvirno.) G. Ljuba Davidović je po izročitvi demisije naslovil na skupščinskega predsednika g. Ljubo Jovanovića kratko pismo, v katerem veli:

»Gospod predsednik! Čast mi je Vas obvestiti, da sem nocoj Nj. Vel. kralju podal demisijo svojega kabineta in da jo je Nj. Vel. kralj uvaževal. — Ljuba Davidović l. r.«

Takoj po končani avdienci odstopivšega ministrskega predsednika je kralj poklical k sebi g. Ljubo Jovanovića kot predsednika narodne skupščine ter ga naprosil, da mu pojasni stališče parlamenta. Po končani avdienci so se po mestu razširile vesti, ki jih tudi danes nekateri listi objavljajo, da je Nj. Vel. kralj že sročil g. Jovanoviću poveril mandat za sestavo širše koncentracijske vlade. Te vesti niso popolnoma točne.

Danes popoldne prične krona s konzultacijo nekaterih vodilnih politikov. Vrstile se bodo avdience voditeljev parlamentarnih skupin. Kot prvi je za danes ob 10. dopoldne pozvan na dvor šef radikalne stranke g. Nikola Pašić. Politični krogi so že sročili pripisovali tej avdienci velik političen pomen, ker je čisto gotovo, da bo torišče vladine in parlamentarne krize sedaj prenešeno v radikalni klub, ki bo skupno s samostojnimi demokrati dajal smer razvoju

Takisto slovenski klerikalci. Federalisti vseh nijans bodo postavljeni pred pravega sodnika, ki jih bo izprašal o njihovih pravih namelih in programih. Če bodo pametni in smiselni, bo prišlo do koncentracije, sicer pa bo morala iti državna politika svojo ravno, po državnih in nacionalnih idealih predpisano strogo pot!

kritičnih dogodkov. Vsi pravi in odkriti prijatelji naše države pozdravljajo moment, ko zopet prehaja krmilo države v sigurne roke nacionalnega bloka. Pristaši vseh parlamentarnih skupin, ki so podpirali odstopivšo vlado in tudi njeni člani, naglašajo, da bo mandat za sestavo nove vlade poverjen Ljubi Davidoviću. Te vesti širi vladin tisk in skuša z vsemi sredstvi in intrigami vplivati na odločilne faktorje.

Poleg vprašanja o sestavi širše koncentracijske vlade se je pojavilo danes tudi vprašanje: Koliko časa bo trajala sedanja vladna kriza? Situacija je kritična in delikatna. Omeniti je treba, da se mora vladina kriza zelo pospešiti in rešiti najkasneje do 20. t. m., ko se narodna skupščina sestane k rednemu jesenskem zasedanju v smislu ustave. Nastala bi nenormalna situacija, če bi prišlo do tega, da bi bilo redno zasedanje 20. t. m. otvorjeno brez nove parlamentarne odgovorne vlade in mogoče po sedanjih in statu demissionis se nahajajoči vladi. Tako nenormalnost bi lahko povzročila položaj, ki bi prinesel v naše notranje razmere še večji kaos. Radikalni krogi zato z vsemi silami skušajo forsirati rešitev krize do omenjenega roka. To je v interesu normalnega političnega in parlamentarnega življenja.

Vladini krogi sami so tudi sročili podčrtavali, kako opasnost preti za nadaljnji obstoj parlamenta, če ne bo kriza hitro rešena. Izhoda iščejo tudi v volitvah. Vladin tisk naglašja danes, da odstopivša vlada odklanja vso odgovornost za posledice in da so iz političnega kaosa, nastalega po odstopu Davidovićeve vlade, edini izhod volitve.

Politična javnost je danes tudi intenzivno zainteresirana, kakšen program sestavijo radikali za širšo koncentracijsko vlado.

Splošna sodbja parlamentarnih in političnih krogov je, da je mogoča dvojna rešitev: 1. razpust parlamenta in razpis novih volitev, da se narod odloči za gotov političen program. 2. Ponovni povratek vlade Davidovića, kar je pa zelo problematično.

Parlamentarni krogi zadnje dneve največ govore o volitvah. Mnogi parlamentarci smatrajo volitve, to je apel na narod kot edino najuspešnejše in najboljšje sredstvo, da se neznosni notranjepolitični odnosi sanirajo v tej ali oni smeri.

— Beograd, 16. oktobra. (Izvirno.) O poverjenem mandatu g. Ljubi Jovanoviću piše današnja „Politika“: V političnih krogih so sročili trdil, da je g. Ljuba Jovanović sprejel mandat za širšo koncentracijsko vlado. Mi smo se obrnili na g. Jovanovića z vprašanjem, koliko je resnice na tej vesti. Dobili smo odgovor: »Ta vest je neosnovana.«

— Zagreb, 16. oktobra. (Izvirno.) Po poročilu »Jutrnjega lista« iz Beograda je neki slovenski politik izjavil, da take metode, kakor je ona včerajšnje demisije, vodijo k radikalizaciji mas in lahko privedejo i do nevdržljive situacije. Ta slovenski politik, gotovo kak klerikalni minister, je indirektno napovedal nemire, če se ne bo vladina kriza rešila po intencijah SLS.

Klerikalci in muslimani odklanjajo koncentracijsko vlado. Radićev odposlanec želi sprejem pri kralju.

— Beograd, 16. oktobra. (Izvirno.) Danes presojaio uspeh akcije za sestavo širše koncentracijske vlade zelo pesimistično. Gotovo je, da mislja g. Ljuba Davidovića, če bi prevzel mandat za koncentracijsko vlado, ne bo imela pozitivnih uspehov. Tudi uspehi misije, ki bi jo prevzel voditelj najmočnejše stranke oziroma ne pooblaščenec, niso povoljni in bo taka misija naletela na velike težkoče, zlasti od strani strank,

ki pripadajo federalističnemu bloku in so še vedno v tesnih stikih z Radićem. Klerikalci in muslimani nikakor ne privolijo v pogoje radikalov, ki bi jih ti stavili za vstop v vlado. Pogoji radikalne stranke bodo gotovo v bistvu enaki, kakor jih je bil postavil Marko Trifković za časa poletne krize. Glavni pogoj je bil ta, da morajo vse stranke, ki vstopajo v vlado, prekiniti odnose in zveze s subverzivnimi elementi. Vse stranke morajo priznati tudi temelje vidovdanske ustave.

— Zagreb, 16. oktobra. (Izvirno.) Vesti o odstopu Davidovićevega kabineta so bile sročile okoli 19. razširjene po mestu. Listi so privedli posebne izjave. Današnji listi še ne priobčujejo nikakih komentarjev k vladini krizi. Iz krogov HRSS priobčuje današnji »Juturnji list« informacijo, da se je situacija v državi zaradi odstopa vlade silno poslabšala. List dalje naglašja, da federalistični blok pod nobenimi pogoji ne sprejme druge vladne kombinacije nego one sedanje Davidovićeve vlade.

V krogih HRSS splošno odstop vest sprejeta popolnoma ravnodušno. Med beogradsko odstopivšo vlado in Stjepanom Radićem je včeraj vse polno iz zval iznenadenja in je bila popoldne bila neprestana telefonska zveza. HRSS je sročil na prošnjo vladinih strank odposlala v Beograd posl. dr. Mačka in posl. dr. Ivana Predavca. — Radićevci pričakujejo, da bo kralj tudi njih zastopnika pozval na dvor ter ga povprašal za njegovo mnenje o načinu rešitve krize.

Dogodki po demisiji.

Vprašanje mandata še ni rešeno. — Bivši ministri se posvetujejo, kaj in kako sedaj. — Radićeva delegata v Beogradu.

— Beograd, 16. oktobra. (Izvirno.) Ob 12. Razvoj dogodkov po odstopu vlade spremljala vsi politični faktorji z največjo pozornostjo in intenzivnostjo. Kako velikansko je zanimanje za nadaljnji potek krize, kaže najboljša slika, ki se nudi opazovalcu pred poslopjem ministrskega predsedstva. Tu odhajajo in prihajajo skupine meščanov, novinarjev, politikov, poslancev in bivših ministrov, ki vsi vprašujejo: »Kakšen je položaj? Kako se razvijajo dogodki? — Kdo je na dvoru v avdienci? — Kdo je dobil mandat za sestavo vlade in kakšne vlade: ali širše koncentracijske? — Glavno težišče je danes obrnjeno na notranjepolitični položaj prihodnje vlade. Ali bo vlada mira, reda, zakona, borbe proti korupciji in za končni sporazum Srbov, Hrvatov in Slovencev, kakor je to odstopivši ministrski predsednik naglasil v svojem demisijskem pismu, torej na starem programu, ali bo nova vlada zgrajena na povsem drugih temeljih.

Do trenutka, opoldne, še ni znano, komu je poverjen mandat za sestavo vlade.

Točno ob 10. dopoldne se je pripeljal na dvor bivši ministrski predsednik in šef radikalne stranke g. Nikola Pašić. Njegova avdiencia nosi več ali manj znak senzacije, kajti po dolgih dveh mesecih prihaja g. Pašić zopet na dvor. Njegova avdiencia je trajala poludru uro, do 11.30. Takoj z dvora je g. Pašić odšel direktno v klubski lokal radikalne stranke, kamor je pozval nato g. Ljubo Jovanovića, oba politika sta pričela nato v posebni klubovi sobi konferenco, katere rezultati se niso pozitivno znani, ker razgovori še trajajo. G. Pašić je v klubu v velikem številu zbranim radikalnim poslancem izjavil, da jim takoj po končani konferenci s skupščinskim predsednikom poroča o poteku avdience na dvoru in o uspehih razgovora s kraljem. V ministrskem predsedstvu in tudi v posamnih ministrstvih je bilo vse dopoldne nenavadno živahno. Nekateri ministri so prišli v svoj urad že ob zgodnjih jutranjih urah; tako se je pojavil prosvetni minister dr. Korošec že ob 7. zjutraj v svojem uradu ter je ureval nekatere tekoče zadeve.

V ministrskem predsedstvu so bili neprestani razgovori in pomenki odstopivših ministrov oziroma vodilnih politikov vladinega bloka,

Z današnjim jutranjim brzovlakom sta prispela v Beograd na poziv g. Ljube Davidovića odposlanca HRSS dr. Vl. Maček in dr. J. Krnjević. Takoj po njihovi priložnosti je bila dopoldne konferenca načelnikov vladinih strank. Prisotni so bili Ljuba Davidović, dr. Korošec, dr. Spaho, odposlanca HRSS in mnogi odstopivši ministri. Razmotirali so položaj, ki je nastal po odstopu vlade, in nadaljno političnoparlamentarno taktiko. Nekateri znaki kažejo, da skuša blok vladinih strank se nadalje ohraniti na zunaj enotno fronto in solidarnost. Dr. Vl. Maček je po končani konferenci zagotavljal novinarje, da nistopijo vse vladine stranke s HRSS za slučaj skorajšnjih volitev sporazumno tako, da ne bodo konkurirale med seboj v gotovih volilnih okrožjih, kjer je kaka vladina skupina najbolj interesirana. Tak sporazum najbolj živo interesira klerikalce. To izjavo je smatrali za manevar in bluff, ki je preračunan, da bi vplival na razpoloženje v nacionalnem bloku.

Danes dopoldne je še vedno vladala v vladinih krogih velika konsternacija. Davidovićeve demokracije in muslimani ne prikrivajo bojazni pred eventualnimi bližnjimi volitvami, katere bi imeli voditi radikali v sporazumu s samostojnimi demokrati.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG:

Smrekovi ali jelovi plohi 12 mm dolž. paral. Zag. obrobli 30 cm, 65 mm debeli frco meja 865 den., 900 bl.; deske III. frco meja 496 den., 510 bl.; smrekovi hlodi do 10% jelovi, frco nakladna post. 310 den., 325 bl.; testoni od 2.25 m, 20 mm od 10.29 mm, media 22 cm, lepo izdel. blago pravokot., frco meja, —, hrastova drva obrobli frco Ljubljana 4 vag., 22 den., 23 bl., 22 zakli.; oglje la vilano frco meja 114.50 den., bouls hrastovi frco meja 1300 blago.

ZITNI TRG:

Pšenica, domača, frco. Ljubljana, denar 380; pšenica, bačka, par. Ljubljana, blago 420; koruza, bačka, par. Ljubljana, blago 330; oves, bački, par. Ljubljana, blago 315; fižol, ribičan, or. frco. Ljubljana, den. 500; fižol, prepeličar, orig. frco. Ljubljana, denar 450; fižol, prepeličar, čiščen, b/n, frco. Postojna, trs., 2 vag., denar 550, blago 565, za ključki 550 do 565; fižol, mandalon, orig. frco. Ljubljana, denar 350; rjav, orig. frco. Ljubljana, denar 350; laneno seme, pariteta Ljubljana, denar 685; pšenična moka »0«, bačka, frco. Ljubljana, blago 615.

OSTALO BLAGO:

Jabolka za pranje, frco, nakladalna postaja, denar 60.

Efekt:

7% invest. posoj. iz leta 1921 bl. 62, tobačne srečke iz l. 1888 den. 70, bl. 76, Celjska posojilnica d. d. den. 210, Ljubljanska kreditna banka den. 225, bl. 233, Merkantila banka den. 124, bl. 129, Prva hrvatska štedionica den. 919, Slavenska banka bl. 94, Strojne tov. in livarne den. 135, bl. 150, Trboveljska premog. družba den. 370, bl. 390, Združene papirnice bl. 120, 4% kom. zad. dež. bke. den. 89, 4% zast. 1 kr. dež. den. 17.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 16. oktobra. Sprejeto ob 13.

Devize: Curih 13.65—13.75, Praga 210.50—213.50, Pariz 365.50—370.50, Newyork 70.35—71.35, London 318—321, Trst 310.35—313.35, Dunaj 0.10—0.102, Valute: dolar 69.50—70.50, lira 311—314.

Efekt: 7% invest. posoj. 1921 63, 2% drž. renta za ratnu štetu 113—114, Centralna banka 30—32, Hrv. eskomptna banka 106—108, Kreditna banka, Zgb. 108—110, Hipotekarna banka 56—57, Jugobanka 102—104, Praštedionica 915—917, Slavenska banka 94, Eksploatacija 93—95, Drava d. d., Osijek 220—225, Sečera, Osijek 740—750, Isis d. d. 69—70, Nihag 78, Gutan 660—690, Slaveks 185—190, Slavonija 66.50—66, Trboveljska 300—310, Union, paromlin 450.

INOZEMSKA BORZE.

— Curih, 16. oktobra. Današnja borza: Beograd 7.35, Praga 15.15, Pariz 27.10, London 23.41, Newyork 5.21, Milan 22.72, Dunaj 0.007355.

— Trst, 16. okt. Borza: Beograd 32.30—32.50, London 102.95—103.05, Pariz 119—119.50, Newyork 22.925—23, Curih 439—441, Dunaj 0.0322—0.0326, Praga 68—68.30.

— Dunaj, 15. oktobra. Devize: Beograd 993—997, London 318.500—319.500, Milan 3094—3106, Newyork 70.935—71.185, Pariz 3712—3728, Praga 2113—2123, Curih 13.610—13.660, Valute: dolar 70.460—70.860, dinar 987—993, češka krona 2102—2118, lira 3075—3095.

Posvećivanja krone z voditelji strank.

Značilna avdijska šefa radikalne stranke g. Nikole Pašića. — Popoldne sledi avdijske ostalih voditeljev in zvečer bo designiran mandator krone.

— Beograd, 16. oktobra. (Izv. Ob 13.) Vlada kriza se danes nahaja v štadiju posvećivanja krone s posamnimi voditelji parlamentarnih skupin. Po končani konsultaciji bo danes zvečer od krone designiran mandator, ki bo imel nalogo voditi pogajanja za sestavo nove vlade s programom, ki ga bo kratko označila krona.

Zelo politično važna in dalekosežna je bila avdijska voditelja radikalne stranke g. Nikole Pašića. Po končani konferenci z g. Ljubom Jovanovićem v radikalnem klubu, je g. Pašić ostalim radikalom kratko pojasnil pomen njegove avdijske. Poslancem in novinarjem je g. Pašić izjavil, da ga je kralj sprejel najpristojneje in da je kralj bil ves čas zelo dobro razpoložen. G. Pašić je kralju pojasnil stališče radikalne stranke glede situacije ter mu naznanil, da radikali niso proti koncentraciji onih elementov, oziroma skupin, ki so za državno in narodno edinstvo. Priporočil je kralju dalje, da radikalom ni ležeče na tem, da se izvede kaka koncentracija, marveč je ta odvisna tudi od

ostalih pogojev, ki bodo v bistvu vsebovali ohranitev naših velikih zgodovinskih pridobitev: državno in narodno edinstvo.

Drugo važno dejstvo je, da šef radikalne stranke ni kralju postavil nikake omejitve glede izbire osebnosti iz radikalnih vrst, kateri naj bi bil dan mandat za sestavo vlade.

Avdijska g. Pašića je napravila na vse kroge nacionalnega bloka najugodnejši vtis ter zlasti opozarjajo na prisrčnost, s katero je kralj pozdravil starega državnika, ki že tako dolgo ni bil na dvoru.

Popoldne sledi avdijske ostalih voditeljev in načelnikov parlamentarnih skupin. V avdijsko so pozvani Ljuba Davidović, eventualno dr. Korošec, nekateri politiki in vodja samostojnih demokratov Svetozar Pribičević.

Parlamentarni krogi računajo, da bodo danes konsultacije krone končane in da kralj nocoj po svojem predurku določi mandatorja.

Z. R. III. na cilju v Ameriki.

Ob velikanskih ovacijah newyorškega prebivalstva je Z. R. III. pristal v Lakehurstu. — V 78 urah v Ameriko.

Ob velikanskih ovacijah newyorškega prebivalstva je zrakoplov pristal v Lakehurstu. V 78.13 urah v Ameriko.

— Berlin, 15. oktobra. (Wolff) Brezčasno iz New Yorka: Z. R. III. je ob 3.11 srednjeevropskega časa srečno pristal na cilju. — Lakehurst, 15. oktobra. (Izv.) Ko so Z. R. III. na aerodromu v Lakehurstu pritrčili, je izročil poveljnik Lakehursta voditelju Z. R. III. dr. Eckenjerju potrdilo, da je zrakoplov sprejet. Zrakoplov prevzamejo v varstvo ameriške oblasti, ostane pa še v posesti nemške državne vlade, dokler se ne izvrše še gotove montaže na zrakoplovu. Uradna izročitev zrakoplova Ameriki se izvede diplomatskim putem.

— New York, 15. oktobra. (Wolff) Z. R. III. je ob 10.45 srednjeevropskega časa preletel mesto Providence in ob 11. dopoldne New-London. Ob 13.29 je Z. R. III. dosegel New York in ob 14.55 srednjeevropskega časa odprl iz New Yorka proti Lakehurstu.

— New York, 15. okt. (Izv.) Posebni poročevalec »United Press« zelo obširno opisuje prihod Z. R. III. v Lakehurst in kako je pristal v veliki zari nalašča zgrajeni lopi. V mirnem in zmernem letu se je Z. R. III. nad Lakehurstom spuščal k tlem. Ravnotežje dr. Eckenjer je smehljivo stal pri krmlju, ostalo moštvo je navdušeno vihtelo robove. Tlačni in tisočglava množica je pozdravljala Z. R. III. in se radovala.

Polet iz Friedrichshafna čez Atlantski ocean je trajal točno 78 ur 13'.

Z. R. III. se najprej spusti do višine 400 čevljev in množica je začela navdušeno vzklikati: »Živel! Živel!« Manevriranje pri vkrčavanju je trajalo osem minut. Ko je množica pozdravljala zrakoplov, se je ta majestetično nagnil. Zrakoplov se je počasi spustil do tal. Vse operacije za pritrjevanje zrakoplova so bile eksaktno izvršene. Prvi je skočil iz gondole inž. Kleff, bodoči voditelj Z. R. III. Moštvo na snhem je nato zrakoplov pritrtilo z vrvmi.

Ameriški kapitan Steele je izjavil: V prvi polovici poleta je vladalo izredno lepo

in ugodno vreme. Otežkočena je bila vožnja čez Ocean v prvih jutranjih torkovih urah. Pihati je začel nasprotni veter. Pojavil se je vihar. Od Nove Škotske dalje je imel zrakoplov radi viharjev samo 27 m hitrosti na sekundo.

Od moštva in posadke, ki je izstopila iz gondol Z. R. III. je delal inž. Wittemann, da je takoj pripravljen nazaj odpluti. Le pri Novi Škotski se je moral Z. R. III. boriti z viharjem in dežjem. Vetrovi so Z. R. III. gnali s seboj.

Slikovit je bil pogled z zrakoplova na New York. Po vseh cestah in bulvarjih so stale nepregledne množice, ki so venomer zlele proti Z. R. III. in motrile vsak njegov gibljaj. Odigrali so se entuzijastični prizori. Z. R. III. je plul nad mestom, spremljan od dveh avdijonov. Preletel je vse mesto in se skoraj dotaknil nekaterih nebotičnikov, nakar je vzel smer proti Brooklynu in Lakehurstu. Newyorška city je bila podobna mravljišču, tako goste je bilo na ulicah zbrano prebivalstvo. Od New Yorka do Lakehursta je tvorila nepregledna množica po glavnih cestah in ulicah nepregleden spalir. Pravo vrvenje je bilo v Lakehurstu. Tu so se ljudje borili za vsak pedenji zemlje, da bi mogli od bližje videti prihod zračnega velikan.

Ko se je Z. R. III. ustavil v lopi, so se vršile pozdravne svečanosti. Predsednik Coolidge je prvi pozdravil njega prihod s posebno poslanico, v kateri proslavlja napredek moderne zračne tehnike, čestita moštvo, ki je izvršilo s poletom zgodovinsko važen preobrat v javnem prometu med Evropo in Ameriko. S poletom Z. R. III. preko Oceana začena nova doba v svetovnem prometu. Ta polet je važen dogodek za gospodarski razvoj vseh kontinentov.

V imenu mesta New Yorka je na prošnjo župana pozdravil moštvo zrakoplova nemški rojak in član mestnega sveta Oberberger. Ta polet ni kaka pustolovščina, marveč je podjetje, ki bo prineslo revolucijo v svetovni promet.

dvomno je, da bo kralj poveril mandat zelo kratkega roka. Rok bo znašal k večjemu 24 ur. Mandator prevzame nalogo, da izvede pogajanja z vsemi parlamentarnimi skupinami, pod kakimi pogoji so pripravljene vstopiti v vlado. Podčrtavajo, da imajo največ šans za mandat radikali, čeprav vladni krogi forsirajo mandat za Ljubo Davidovića. Katera vodilna oseba iz radikalne stranke prejme mandat, še ni gotovo. Morda Nikola Pašić ali Ljuba Jovanović, od katerem ves beograjski tisk zelo mnogo piše.

VOLILNI KOMPROMIS MEŠČANSKIH STRANK NA ANGLEŠKEM. — London, 16. oktobra. V več okrajih je pri zadnjih volitvah zmaga kandidat delavske stranke radi cepljenosti meščanskih strank. — Liberalci in konservativci so za bližajoče se volitve sklenili volilni sporazum, po katerem nastopijo v gotovih, točno določenih okrajih pod skupno listo proti delavski stranki. Proti Macdonaldu postavite obe meščanski stranki samo enega kandidata, pristaša liberalne stranke. Zanimivo je, da sin bivšega ministrskega predsednika in voditelja konservativne stranke Baldwina kandidira kot delavski kandidat.

VLADNA KRIZA NA NEMŠKEM. — Berlin, 16. oktobra. Razpust državne zbornice ne sledi, ker so podali demokracije uradno izjavo, da bodo podpirali vlado, ki ima v zunanji politiki nalogo izvesti in rešiti vse za Nemčijo važne probleme in državi zagotoviti miren gospodarski razvoj. Na podlagi te izjave je podana možnost, da se sestavi vlada iz desničarskih skupin, ki bodo v državnem zboru razpolagale z

neznačno večino. Sestava desničarske vlade, kateri bi pripadali centrum, nemška ljudska stranka in bavarska ljudska stranka in nemški nacionalisti, bi povzročila začasno demisijsko državnega kancelarja.

Politične vesti.

— Politika »sporazuma, reda, poštenosti...« Slovenec imenuje politiko Davidovičevega kabineta politiko sporazuma, reda, poštenosti in stvarnega pozitivnega dela. Kaj je z redom, so dokazali v dovoljni meri dogodki, ki so zahtevali številne žrtve po vseh krajih naše države. Najlepsi pa je bil red v Stari Srbiji in med tamošnjimi kačaki, kakor dokazuje slučaj srezkava načelnika Munjića. O poštenosti poedinih ministrov bodo sedaj prišla gorastna odkritja na dan. Neke koruptne podrobnosti smo že izvedeli in v te koruptne afeze so zapleteni v prvi vrsti slovenski klerikalci. Najbolj predrzna pa je laž glede pozitivnega stvarnega dela! Klerikalci so na pr. pozitivno stvarno delali, ko so premeščali napredne učitelje in uradnike, nastavljal klerikalne in ponovili znano predvojno uradniško strahovlado! To bodi pozitivno stvarno delo?

— Verjamemo! Današnji »Slovenec« poroča iz Beograda pod naslovom »mišljenje Davidovičeve vlade o zahtevi po odstopu« to-le: »Odstop Davidovića je bil sprejet z veliko resignacijo v vladi.« — Verjamemo!

— Ali je prestopil vojni minister svoje meje? To vprašanje leze po glavi naših klerikalcev in ga ponavljajo tudi neki pilpogačarski renegati. V resnici pa vojni minister ni prestopil svoje meje, ampak je kot član Davidovičevega kabineta odklonil nadaljno odgovornost za politiko tega kabineta glede Radića in demisijskega. Kdor vidi v tem kako protislovje proti demokratizmu ali svobodoljubju, ponavlja samo klerikalne argumente in dokazuje, da je podkupljen.

— Iz diplomatske in konzularne službe. Nj. Vel. kralj je podpisal ukaz, s katerim se pomakne v I. skupino 1. kategorije pooblaščen minister dr. Otokar Rybář kot poslanik v Tirani, za stalnega delegata v podonavski komisiji je imenovan Danilo Daničić, za generalnega konzula na Reki dr. Spiro Pavlović, dosedanj tamošnji generalni konzul Filip Dobričić je upokojen, za generalnega konzula na Dunaju je imenovan poslanski tajnik v Londonu Konstantin Fotić, dosedanj generalni konzul na Dunaju Lazar Bajić je upokojen. Za generalnega konzula v Bratislavi je določen vodja presbitorja zunanjega ministrstva Franjo Svetiš. Za generalnega konzula v Solunu je imenovan Ivan Gerasimović, tajnik v zunanjem ministrstvu. Oddelni načelnik zunanjega ministrstva Momčilo Jurišić je imenovan za poslanca v Atenah. Za poslanskega tajnika v Pragi je imenovan Grgur Perić, dosedaj konzul v Bratislavi.

— Pomoč Reki napoveduje rimska vlada ba v sedanjem času, ko zbora v Benetkah jugoslovensko-italijanska konferenca. V Rimu je bila zopet neka reška deputacija, ki je urgirala že tisočkrat obljubljeno pomoč reškemu mestu in pristanišču. Prav natančno so razpravljali o vseh mogočih in nemogočih reških problemih in prišli so zopet enkrat do zaključka, da treba Reki nemudoma pomagati. Takih sestankov v Rimu je bilo že nebroj, pa tudi enakih zaključkov. Sedaj pravijo, da prično takoj graditi pomol Sv. Marka, potem pa začno v bližnji bodočnosti delati novo pot z Reke v Opatico. Poskrbi se za skladišče lesa in uvedejo se raznovrstne prometne olajšave. Proučujejo tudi načrt za javna skladišča, za pristanišče in železnico. Poročilo pa končno previdno dostavlja, da so vsi drugi problemi odvisni od sklepov beneške konference, od katere pričakujejo zlasti ugodne tarifne rešitve. Italijanska vlada pošila taka poročila v svet baš sedaj z edinim namenom, da bi to vplivalo na beograjsko vlado in na beneško konferenco, da bi Italijani toliko lažje dosegli vse, kar hočejo za Reko in njeno pristanišče, katero bi morali odslej vzdrževati Jugoslovenci po italijanskih predpisih.

— Manifest komunističnih poslancev za prevrat. V Kölnu so zborovali komunistični poslanci iz Angleske, Francoske, Belgije, Holandske, Nemčije in Českoslovaške. Po vsakem takem zborovanju sledijo manifesti na delavstvo vsega sveta. Tako je bilo tudi ob tej priliki. Najnovejši manifest proglašajo vojno proti Dawesovemu načrtu in proti Društvu narodov. Samo boj in prevrat jim lebdi pred očmi, smisla za napredek dela in za pravo blagostanje delavstva pa ni pri komunističnih voditeljih nikjer opaziti.

— Trgovinska pogajanja z Madžarsko. Prihodnji teden se nadaljujejo začasno prekinjena trgovinska pogajanja z Madžarsko. Madžarska delegacija prispe iz Budimpešte z novimi navodili, na kar se takoj prično plenarne seje delegacije.

Dr. L. Lenard.

Cincarska beogradska porodica

Poleg drugih laži, s katerimi je ljubljansko in mariborsko katoliško časopisje okužilo slovensko ljudstvo, je zlasti tudi ta, da narodna radikalna stranka nima za sabo srbskega kmetskega ljudstva, nego da je to samo družba neke cincarske beogradske porodice.

Najprej naj bi nam povedali, kje so ti isti Cincarji, ki vodijo radikalno stranko?

Za turških časov je res živelo v Beogradu nekaj Cincarjev trgovcev in njihovi potomci so se ohranili še po odhodu Turkov. Toda te rodbine so že davno propadle in se izgubile. Niti v trgovini ne igrajo pomembne vloge več. Med vodilnimi politikami pa sploh ne najdemo nobenih Cincarjev. Pašić je čisti Srb, sin čisti srbskega obrtnika iz Zajčara, Ljuba Jovanović je iz Boke Kotorske, Miša Trifunović iz Užica, Perić iz Podravske, Marković iz siromašne beogradske čisto srbske rodbine, Janjić iz Užica, Uzunović iz Niša, Kojić iz Kragujevca, Božo Maksimović iz Crne Gore itd. Niti enega ne najdemo, ki bi bil cincarskega rodu. Velizar Janković je res rodom iz Krajine, kjer prebiva mnogo Cincarjev, toda je iz čisto srbske rodbine. Skoraj vsi kmetski sinovi.

Cincarji in Grki so v Beogradu že davno izumrli, židje pa ne igrajo nobene vloge. Ako greš po lici v Zagrebu, boš komaj vsaki četrta lica našel slovenski, a to so večinoma revni ljudje, brivci, branjevci itd. Vse večje trdnje nosijo madžarsko-nemška imena, ki so tipična za židovske priseljence. Ako greš po knez Mihajlovi ulici v Beogradu, boš našel malo imen, ki bi ne bila čisto srbska. Cincarstva torej v Beogradu že davno več ni, vsaj ne v tem obsegu, da bi moglo kaj pomeniti o politiki. Čaršija v Beogradu že davno ni več cincarska.

Sicer pa tudi čaršija ali beogradska trgovina nima nobenega upliva na radikalno stranko. Radikalna stranka ima svoje korenine med kmetskimi ljudstvom.

O Cincarjih se torej dandanes v Srbiji niti ne more govoriti, če se pa govori o »Čaršiji« je treba poudariti, da čaršija nikdar ni bila radikalna. Če pa pogledamo zadnje skupštinske volitve, vidimo, da radikali zmagač čisto v kmetskih krajih, kakor: Užice, Čačak, Vranja, Niš, Piro, Kragujevac.

Radikalna stranka je predvsem kmetska stranka in stranka proletarijata po mestih in v tem je njena sila.

Boljševiška zarota proti makedonski organizaciji.

Meseca junija je voditelj sovjetske propagande na Dunaju, Leviski v pogovoru z nekim uglednim članom V. R. M. O., govoril o nespornosti med makedonskimi voditelji, izjavil med drugim, da se pripravljajo v Petričko opozicija proti Todoru Aleksandrovu. Omenil je tudi, da je vojvoda Vlahov zagrezen sovražnik pokojnega Aleksandrova. To seveda ne pomeni, da je bil Vlahov že določen za Aleksandrovega morilca, vendar pa kaže, da je Moskva že takrat pripravljala pohod proti makedonski organizaciji, in da je dobro poznala osebe, ki bi ji mogle služiti kot orodje proti makedonskim separatistom. Bolgarske oblasti so dognale, da je bil umor Vodorova Aleksandrova delo boljševiške propagande.

Glavni vlogi v zaroti je igral komunistični poslanec Dimov, ki se je zadnjih 14 dni dvakrat sestel s pokojnim Aleko Pašem, ter deloval z vsemi silami na to, da spravi makedonsko organizacijo v komunistično mrežo. Najboljši sotrudi v boljševiški akciji proti Makedoncem je bil neki Zankov, ki je na shodu v Varni javno izjavil, da se mora makedonska fronta strniti s fronto Trockega. Nato je postal zaupna oseba moskovskih politikov, ki so snovali potem dunajskih agentov atentat na Todoru Aleksandrova. V tem oziru je zanimivo pismo, ki ga je pisal znani tribun Čaulev svojemu prijatelju Zankovu. V tem pismu napada Todoru Aleksandrova in generala Protogerova radi manifesta makedonske organizacije, v katerem se je vodstvo odločno uprlo vsaki misli glede snovanja s komunistično internacionalo: Čaulev pravi, da je treba ustanoviti z grškimi in jugoslovenskimi komunisti enotno fronto, kateri bi se ne mogla upirati makedonska organizacija. Zankov je bil v dobrih odnosih z morilci Todoru Aleksandrova. Tako je torej dognano, da je padel voditelj makedonskih separatistov kot žrtev boljševiških intrig. Moskva namreč ni bila zadovoljna z usodnim manifestom, v katerem je pokojni Aleksandrov odločno povedal, da se njegova pota križajo s komunistično politiko.

Grozen umor v Črnem kalu v Istri.

Fašisti napovedujejo osveto slovenskemu ljudstvu radi umora dveh orožnikov.

Iz Trsta, 15. t. m., nam poročajo o groznem umoru, ki ga je neznani tujec izvršil v Črnem kalu pri Kopru, ko je pri belem dnevu umoril poveljnika karabinierjev in enega orožnika. Poročilo veli: V mimski vasi Črni kal se je predvečernim jutrom zgodil strašen zločin, ki je vzbudil v vsej tamošnji okolici zelo mučen vtis. Dva orožnika sta pri belem dnevu in sredi vasi podlegla strelom krvoločnega morilca.

Bilo je okoli 11. ure, ko je nenadoma zadonelo v vasi kakih pet strelcov, izpaljenih drug za drugim. Vaščani so prestrašeni planili iz hiš in hiteli proti mestu, od koder je bilo slišati streljanje. Kakih 100 korakov od vaskih gostilne so našli na tleh v široki luži krvi orožniškega brigadirja Alojzija Ripollinija, starega 22 let, ki je bil smrtno zadet od več krogel iz revolverja; ena mu je vredila srce. Par korakov od nje

ga je ležal istotako ves krvav 21letni orožnik Josip Bua. Oba sta bila že mrtva. Poleg Ripollinija je ležala na tleh njegova puška, iz česar je mogoče sklepati, da se je nesrečni brigadir skušal postaviti v bran napadalca, a ga je očitno smrt prehitela. Bua je bil očitno zadet popolnoma nepričakovano, kajti imel je še puško na rami.

Med vaščani, ki so prihiteli na mesto zločina, je bil nekdo, ki je povedal, da je po streljanju zapazil nekega neznanca, ki je v divjem teku bežal proti gozdiču pod vasjo. Na te besede so vaščani pobrali puške ubitih orožnikov ter se spustili za neznanec v gozdič. Preiskovali so ves gozdič in tudi parkat ustrčili, toda tujec, ki je brzokone umoril orožnika, je izginil brez sledu.

Pozneje sta iskala zločinca neki orožnik in neki četnik fašistovske milice. Blizu umorjenih orožnikov so našli palico s srebrnim okovom, ki je najbrž pripadala morilcu. Aretiranih je bilo več cigancev, ki taborijo tam v bližini; pri enem izmed njih so našli nabasan revolver.

Splošno prevladuje mnenje, da ni bil izvršen umor iz političnih ozirov; tega mnenja so tudi tamošnji fašisti. Da ne gre tu za političen umor, je razvidno tudi iz okoliščin, da je bil umorjeni podbrigadir med vaščani izredno priljubljen, dasi je prišel v Črni kal šele pred kratkim. Vaščani pripravljajo nesrečnima žrtvama slovesen pogreb, ki se bo vršil danes.

Iz Trsta nam danes 16. t. m. o umoru orožnikov v Črnem kalu še poročajo:

Bojazen domačega prebivalstva, da se ne bi umor dveh orožnikov, politično izražal proti domačinom, je bila popolnoma upravičena. Današnji »Piccolo« namiguje, da je bil umor izvršen iz političnih nagibov. Če hujše grozi slovenskemu prebivalstvu v Istri fašistovski organ »Il Popolo di Trieste«, ki pravi, da se je usodnega dne pojavil v znani gostilni Ivana Šiškočiča v Črnem kalu neki neznanec, ki je naročil nekaj jedi in pijače in je potem naglo izginil iz gostilne, na kar so kmalu sledili strel na oba orožnika. Dotičnik je bil pred pol 12. v gostilni, umor je bil izvršen ob 11.30 pri belem dnevu. Morilec je imel kratke hlače, zelen klobuk in planinko za klobukom. Umor je napravil zelo mučen vtis. — List onemogle člane istih krožkov. 168 n končno grozi, da bo treba temeljito obratovati z rovarskimi elementi. Napoveduje neizprosno boj slovenskemu komunističnemu tisku.

Pravni vestnik.

— »Slovenski Pravnik«. Izšel je pravkar dvojen snopič našega pravnika glasila, ki obsega št. 7 do 11. Široko zasnovana razprava univ. prof. dr. Kreka »Organizacija sodišča po najnovejšem zakonskem načrtu« je v tem snopiču završena. Kot dodatek ji je priložen zakonski načrt. Naslednji članek un. prof. dr. Ujčića »Umetni splav in cerkveno pravo« je aktualen baš sedaj in prinaša nekaj luči v to vprašanje, ki se po novinah običajno obravnava samo enostransko. Članek B. Romih a o zastopniških stroških zasebnega udeležca pa je prispevek k vsadanji kazenskoopravniški praksi. Poleg književnih in raznih vestí je priloženih snopičih lepo število kazenskih odločb.

Izpred sodišča.

— § 104. in drugo. Ujel se je Ciril Abrahamsberg, sedaj žagar v Kačivasi, vojak, potrjen za italijansko armado, ki je bil obtožen, da je grdo žalil naše orožnike ob italijanski meji. Pri obravnavi je fant priznal vse kar mu je očitala obtožnica, rekel pa je, da obžaluje kar je napravil ker je napravil to v pianosti. Napil se je moč iz same žalosti, ker je bil potrjen v »italijansko armado«. Orožniki so ga res prignali pred okrog 14 dnevi ob naši meji, kjer je zabavljaj na Italijane in rogovilil po okolišč. Radi žaljenja javnih uslužbencev je bil obsojen možakar po znanem § 104, vendar je vpoštel senat njegov zagovor tako, da mu je odmeril kazeno, katero je že predsedel s prebivalnim in zavarovalnim priporom, in je bil fant po obravnavi takoj izpuščen. — Mlad fant, posetnika sin iz blejske okolice je rad fantoval, pri tem je seveda precej trošil, zamajal pa delo in krčil se mu je za služek. Da izenači to čudno nesorazmerje, je usmeril fant napadeno pot in je začel krasti. Ko so pogrešili parkrat pri sosedu več stvari in tudi nekaj denarja so pustili nekoč tatu v hišo, nato pa so ga zastražili in so ga našli končno po dolgem čakanju skritega v nekem sodu. Fant je končno priznal, da je res izvršil več manjših tatvin, denar pa je zaigral in zakupil pri sejmarih in branjevljih. Ker so še nekaj ukradenega denarja dobili pri njem, za ostanek pa se je obvezal njegov oče, je bil obsojen za enkrat samo še na 6 tednov težke ječe.

Turistika in sport.

— Primorje: Ilirija. Glede te prvenstvene tekme opozarjamo javnost, da si nabavi vstopnice v predprodaji v Selenburgovi trafiki, ker bo naval v nedeljo tak, da blagajna ne bo zmogla vsega dela in bi posetniki lahko zamudili poedine odstavke tega veleznamitnega nogometnega dvoboja. Ilirsko moštvo je znano naša javnosti v vseh svojih podrobnosti. Ne pozna pa Primorje, ki je letos napredovalo iz drugega razreda v prvi ter se takoj plasiralo v prve vrste slovenskih nogometnih klubov, ostajajoč z Ilirijo do danes edini še neporaženi klub Slovenije. 173/n

— V nedeljo, dne 19. okt. 1924 se vrši na prostoru S. K. Ilirije nogometna tekma med Sportnim krožkom Dimnikarjev in pekovskim pomočniki Ljubljana. Začetek točno ob 4. popoldan. Vstopnice se bodo prodajale v predprodaji in pol ure pred pričetkom igre. Cene prostorov: sedeži Din 8, stoječa Din 5. Čisti dobiček je namenjen za

Naš kralj protektor svetlega groba.

— Beograd, 16. okt. (Izv. Ob 12.) Snoči je prispela v Beograd posebna deputacija štirih svečnikov jeruzalemskega patrijarhata, ki ima misijo, da zaprosi Nj. Vel. kralja Aleksandra I., da prevzame protektorat nad svetim grobom in nad jeruzalemskim patrijarhatom, kateri protektorat je preje vršil ruski car. Deputacija ima zgodovinsko važno misijo. Deputaciji je bil na dvoru prirejen svečan sprejem. Ministrski predsednik Lj. Davidović, zunanji minister dr. Voja Marinković in prosvetni minister dr. Korošec kot namestnik ministrstva ver so odšli ob 11. dopoldne na dvor ter so pristopovali ob 12. svečani avdijski, v kateri je kralj sprejel jeruzalemsko deputacijo. Deputacijo je kralj povabil z ministri vred na obed.

SESTANEK MUSSOLINI — DR. MARINKOVIĆ.

— Beograd, 16. oktobra. (Izv.) Neka rimska agentura je snoči javila, da se kljub parlamentarni negotovosti v Beogradu vrši sestanek Mussolini in dr. Voja Marinković. Program za tak sestanek ni točno določen. Današnji beograjski listi javljajo, da z ozirom na demisijsko vlado odpade ta sestanek v Benetkah.

KDO BO MANDATOR KRONE?

— Beograd, 16. oktobra. (Izvirno.) Parlamentarni krogi računajo, da kralj že danes poveri vplivni parlamentarni osebnosti mandat za sestavo nove vlade na temelju široke koncentracije. Kdo bo mandator krone? To vprašanje danes vse kroge najbolj interesira. Ne-

K nameravani otvoritvi internata „Mladike“.

Modri gospodarji na ljubljanskem magistratu osrečujejo skoraj dnevno naše prebivalstvo z novimi oglasi. Pa kakor je sestava te vladujoče večine na magistratu konfuzna, kakor je njena politika vobče brez preudarka in malo premišljena, tako so tudi ti posamni ukrepi brez glave in pridoje vedno prekasno. Te dni smo čitali po vseh časopisih vest, da se zopet otvori internat „Mladika“. Gotovo je, da je ta internat potreben in je bil že skrajni čas, da se nekdo loti tudi te zadeve. Toda otvarjati internat sredi šolskega leta ali pa cel mesec po njega začetku, ko so si starši dostikrat s težkim naporom poiskali primerno stanovanje za svoje otroke, ko so se prizadete stranke odločile, da se spustijo v ta nič kaj hvalnezi posel, se nam vendar zdi malo čudno. Ne verujem, da bo pri starših odločitev lahka, vzeti otroka iz enega ali drugega varnega zavetišča, ko se je novim razmeram itak težko privadil in ga vnovič posaditi v še bolj nove in povsem nesigurne razmere, ki vladajo pod sedanjo koalicio na magistratu. Na drugi strani pa se bo lepo zahvalila tudi marsikatera stranka, ki je sprejela otroke v oskrbo, če bi te otroke sedaj izgubila, če pride ob svoje dohodke sedaj sredi leta, ko je imela toliko in toliko izdatkov za nabavo, morda potrebnega pohištva in z različnimi malenkostmi, ki so potrebne, da se počuti mladi rod v svojem dijaškem stanovanju kakor mogoče udobno. Težko je torej že pri teh razlogih misliti, da bo imel ta ukrep primeren uspeh in se bo zgledalo zadostno število reflektantov.

Nadalje se zdi prav originalno, pa smešno obenem, ko pravijo oglaš, da se je za informacije zglasiti pri mestnem gospodarskem uradu. Oče ali mati, ki se odloči dati svojega otroka iz svojih rok v tuje roke, ne bo rad hodil k gospodom v gospodarski urad po informacije, kjer se morda prav dobro razumejo na konje, na klavnice, na ceste, na delavske razmere i. dr., o vzgoji otrok, o njih preskrbi, o potrebi teh drobnih in nežnih, dostikrat razvajenih, pa niti pojma nimajo. Starši hočejo v tem slučaju videti stanovanje, hočejo poznati osebo niti ljudi, katerim bodo izročili svoj najdražji zaklad, hočejo intimno in zaupno govoriti z zgojitelji, skratka: morajo imeti zaupanje v tiste, ki bodo internat vodili. Nikakor pa starši niso voljni kupiti mačka v vreči in se ne bodo zadovoljili, če jim bo dal informacijo o življenju in potrebah internata človek, ki tako po svoji preteklosti kakor po sedanjosti niti približno potrebne kvalifikacije nima. Kajti s tem je pa treba že računati, da internat ni samo »kšeft«, kjer bi zaslužila mestna občina kapital, to ni take vrste podjetje, kjer bi bil n. pr. mestni gospodar obenem lahko di-

rektorica, ampak internat je vzgajališče, pri katerem bo seveda mestna občina že morala priti na svoj račun, ampak sicer pa mora biti precejšnja razdalja med obema. Takšna je ta zadeva in to je javno mnenje, če je res gospodi na magistratu na stvari kaj ležeče in ne samo pesek v oči, česar se odkrito bojimo.

So še druge okoliščine, ki govorijo za zadnje. Tako n. pr. čitamo, da je internat namenjen le »slovenskim« deklicam. Ne glede na to, da bo takih samo slovenskih deklet premalo, ki bi napolnile internat, pomeni ta mučen in netakten separatizem lahko incident, ki bo imel za posledico, da bo naš slovenski del države v resnici obdan od kitajskega zidu. Mesto da bi bili veseli, če se naselijo pri nas čim največ, recimo srbskih in hrvatskih deklet, mesto da bi jih privabili in jim nudili potrebne udobnosti, si odbijamo v idealnem in materijelnem oziru naraščaj najboljših delov naše države. Magistratni komisari bi že lahko toliko pazili, da ne pridejo take budalosti mestnega gospodarskega urada ljubljanskega v svet.

Za to, da v bližnjih slučajih ni dovolj resnobne, da je le vse površno in na videz pripravljeno, govori nadalje dejstvo, da je gospoda na magistratu spravila začetkom šolskega leta v poslopje internata (!) menda neko ljudsko šolo in to v času, ko so morali misliti vendar že na otvoritev internata. Internat je družina zase, ki ima svoj red in svoje prostore, kateri niso dostopni vsem. V ta internat ne spada torej n. pr. nastanitev kake šole, ki ni v nobeni zvezi z internatom, ker prihaja s tem v red ne, ker ni mogoče nadzorovanje, otroci eni kot drugi so ženirani, nimajo potrebnih udobnosti in drugo. Če kje, je treba tu preudarka, je treba enotnega, idealnega sodelovanja vzgojnih in šolskih činiteljev, tu je treba v resnici pripraviti, dobro organizirati in dati vsemu solidne podlage, kar pa pri omenjenem ukrepu v zadevi internata na celi črti pogrešamo.

Zato je napredna javnost po pravici vznemirjena o megljeni in tajinstveni otvoritvi internata, ko še ni določeno niti vodstvo, da bi se lepega dne ne pojavile na hodnikih »Mladike« kake, sicer častitljive redovnice, kar je lahko mogoče, je vznemirjenje, da se hoče »Mladiko«, zavod s slovesom, diskreditirati, da se na tak način gospodari s pridobitvami, kakor je internat »Mladika«, ki je bil zgrajen od napredne javnosti ljubljanske in od napredne občinskega sveta v času, ko še v Ljubljani niti klerikalcev, niti drugih političnih grup ni bilo. Torej: ne mešajte se v stvari, ki jih ne razumete ali pa prepustite jih za to poklicnim osebam!

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob osmi uri zvečer.

Četrtek, 16. oktobra: »Firma P. B.« Red B. Petek, 17. oktobra: »Paglavka.« Red E. Sobota, 18. oktobra: »Moč teme.« Red C. Nedelja, 19. oktobra: »Sestero oseb išče avtorja.« Izven. Ponedeljek, 20. oktobra: »Cyrano de Bergerac.« Red A.

OPERA.

Začetek ob pol osmih zvečer.

Četrtek, 16. oktobra: »Majski noč.« Red A. Petek, 17. oktobra: »Rigoletto.« Red D. Sobota, 18. oktobra: »V vodnjaku.« »Cavaleria rusticana.« Red B. Nedelja, 19. oktobra: »Carjeva nevesta.« — Ljudska predstava pri znižanih cenah. Ponedeljek, 20. oktobra: Zaprt.

VERONIKA DESENISKA.

Zalostna usoda nesrečne Veronike Desenske je kot romantična snov iz naše zgodovine mikala naše pisatelje. Še prva slovenska pisateljica, Jospina Turnograjska (soproga dr. Lovra Tomana), ji je posvetila svojo pozornost, narodni pevec Frankolski jo je opeval v eposu, nepozabni naš Josip Jurčič je ostavil o nji dramo. In nedavno tega je izšla drama najboljšega naših živečih pesnikov, Otona Zupančiča, ki se vpisuje letos na našem odru v Ljubljani, a izvestno tudi po drugih odrih naše domovine.

O junakini te drame nam poroča J. Gruden v svoji »Zgodovini slovenskega naroda: Najstarejši sin celjskega grofa Hermana, Friderik, je se leta 1405. poročil z Elizabeto, edino hčerko kneza Stefana Frankopana, s katero je redno prebival na kresnem gradu in mnogo storil za razvoj kreskega mesta. Leta 1412. pa se je hudo spri s soprogo in odsel skoraj deset let bil ločen od nje. Vsi tedanj viri trdijo, da se je zagledal v Veroniko iz plemenske vrste rodbine Desenski. — Oče si je prizadeval poravnati spor med soprogo, končno se mu je posrečilo, a drugi dan so našli Elizabeto mrtvo. To se je zgodilo v Krapi. Govorilo se je, da jo je soproga zabodel z lovskim nožem. Stric umorjene se je hotel maščevati in njega sin Ivan je pozval grofa Friderika na dvoboj. Kralj Ziga pa jima je velel mirovati ter ju pozval pred avlo sod-

bo in to prepustil danskemu kralju Erikku, ki se je takrat mudil na njegovem dvoru. Najbrže pa se je pod vplivom kraljice Barbare, sestre celjskega grofa, zadeva mirno rešila.

Okoli 1424. se je Friderik proti očetovi volji na skrivnem poročil z Veroniko, kateri je svet očital, da je hote ali ne hote kriva smrti kneginje Elizabete. Herman se je razsrdil nad sinom, ga ukazal zapreti ter hotel izključiti od nasledstva. Grof Friderik je z Veroniko živel v Kočevju na gradu, ki ga je sezidal in po sebi imenoval Friedrichstein. Herman je poslal svoje biriče tja, a Veronika jim je ubežala; slednji so jo zalotili v Vurpergu pri Ptuj. Zapri so jo v Ostravec; postavili jo pred celjsko mestno sodišče in obdolžili, da je mlada grofa zamamila s čarovnijami. Spoznali so jo sicer za nekrivo, a celjski grof ji je prisegel smrt. Zapri jo je na Ostravec, kjer je gladi onemogla in bila potem v ribniku pod gradom utopljena 18. oktobra 1428. Pokopali so jo najprej v Braslovcah, potem pa prenesli v kartuzijanski samostan v Jurjevem.

Friderik je živel nato nekaj let v prostovoljnem prognanstvu na Lipniškem Pustem gradu pri Radovljici, leta 1431. pa je romal v Rim, da se ondi pokori; med potoma ga je ujel Nikolaj, mejni grof iz Perare, in vrgel v ječo, iz katere ga je rešil Henrik IV., grof gorški, z veliko odkupnino. To je tragedija o mogočni rodbini celjskih grofov.

— Iz naše opere. Po odhodu tenorista g. Marija Šimenca, ki je odšel na Narodno gledališče v Zagreb, se je naša gledališka uprava mnogo trudila, najti njemu vrednega naslednika. Iskala je rešitev tenorskega vprašanja v Beogradu, Zagrebu, Splitu in Osijeku in v Pragi, Brnu, Plznu, Olomucu, Moravski Ostrovi in Bratislavi. A žal do danes ni še mogla rešiti povoljno tega vprašanja. Da pa si uprava zaglasi nadaljnji umešniški potek našega opernega repertoarja je v dogovoru s odličnim slovenskim tenoristom g. Josipom Ristavcem, da bil v sezoni 1924-25 stalno gostoval na našem odru kakor je tudi stalni gost zagrebskega Narodnega gledališča. Gostoval pa bo tudi dr. Makso Moric, ki nastopi tekom meseca novembra zopet na našem odru in ki odpoje vlogo Manrika v operi »Trubadur«. V tej vlogi je dosegel dr. Moric na Dunaju in v Gradcu najlepše uspehe. V najbližjem času pa nastopi svoj angažma na našem odru

Neprekosljivi so le

EXCELLA Nedosežni v konstrukciji i materijalu. Izredno nizke cene. Oglejte si jih pred nakupom! J. GOREC, Ljubljana, palača Ljublj. kreditne banke

Češki tenorist g. Jiranek, ki v prihodnjih dneh dovrši sedaj enomesečno vojaško službovanje v Pragi.

— »Rigoletto« v naši operi. Dodatno k naši večerajnji notici glede opere »Rigoletto«, ki se poje jutri v petek na našem doru poročamo gledališka uprava, da poje g. Popov vlogo Rigoletta v ruskem jeziku in en kakor je bilo pomotoma javljeno, da jo poje v slovensčini. Pač pa bo g. Popov pel v slovenskem jeziku vse svoje g. Popov velike vloge in sicer prve dni novembra grofa Luno v Trubaduru in za tem naslovno vlogo v Mozartovem Don Juan in istočasno naslovno vlogo velike baritonske partije v Rubinsteinovi operi »Demon«. Občinstvo prosimo, da vzame to na znanje.

— »Sorodne duše«. Zlasti našim dijakom priporočam kot izborno berilo in ob enem pomembno knjigo pri učenju srbsčine z zbirko povelj P. J. Odaviča »Sorodne duše«. Pisane so lahko umljivo, zlasti ne najdemo v njih srbskih besed, katerih v nekaterih drugih srbskih spisih kar mrklo, kar otežkoča umevanje. Pisane so prijetno in zabavno kljub preprosti snovi; pisane tako, da kljub minucioznosti pri opisih niti najmanj ne dolgočasijo. Od treh niti je brezdvomno najboljša prva: »Haidnova Ovčaka«. Ze opis malega mesteca se mora imenovati klasičen, tako plastično nam riše ta kraj, ako se ne motimo, na naši slovenski zemlji. V tem mesecu se slučajno seznanj z ljubiteljske glasbe, združujočimi se v preizvajanje klasičnih glasbenih del. Ti možki in ženski diletanti so narisani z vso ljubeznijo in natančnostjo, opisana pa je tudi ljubezenska idila v vsi svoji nežnosti. — Pisatelju se podaja prilika, da nam v razgovoru podaja duhovite karakteristike posamihi skladateljev in sodbe o glasbi vobče črtice o mladosti in življenju Haidnovem, o Schubertu in Wagnerju. Morda se mu sme oporekati v tem in onem, n. pr. se meni tudi krivično, da da pravi o Wagnerju, da ga je obvladovala izključno osebna ambicija, da bo največji, da bo slaven kakor nikdo pred njim in nikdo za njim, da so bile fanfare in reklame bolj za njegovo osebnost nego za glasbo. Pomisliti nam je tudi na vsa velika nasprotja, na vse intrige in sovraštosti. Napredna je končno vse to njegova ideja, njegova reforma. Da je užil tudi slavo in blagostanje, zlasti proti koncu življenja, je istina, a bila je zaslužena. Ako je tako prva novela zgrajena bolj na širšem obzorju — predstavlja nam druga »Prijateljski hiši« idilo iz velikega mesta, slikajočo obitelji pridnega ambicioznega rokodelca. Ljubezenska afera njegove hčerke, ki jo pripovedovalec reši iz rok ničvrednega, sleparskega ljubimca se mi zdi nekoliko prešablonska, zato pa so razni opisi izbornejši, tako da novela kljub preprosti snovi zanima. Tudi tretja novela »Pred pol veka«, ki riše ljubezensko pravro postarne device ter prizadevanje njene sestre, da jo omoži, kar se tiče snovi ni na višku. V obeh pa so minuciozni opisi predmetov in oseb, ter v zadnji tudi opis duševnega razpoloženja in čustvovanja, ki nas odskočuje za ono pomanjkljivost. Kakor omenjeno, je knjižica po lepoti in lahkoti jezika vsakemu Slovincu umevna in zato zelo priporočljiva. Dr. F. G.

— Načrt praške sekcije moskovskih hudožestvenikov. Praška skupina moskovskega hudožestvenega teatra vpripori dne 24. oktobra novo našudirano Euripidovo »Medeo« v režiji in interpretaciji naslovne vloge g. Germanove in inscenaciji slikarja Andrejeva. S tem delom zapuščajo Hudožestveniki po Tagorovem »Kralju temne zbornice« drugič svojo silno naturalistično domnevo in skušajo ubirati v gledališki umetnosti novo pot. V istem delu proslavi 10. novembra splošni agens praške skupine g. Germanova 20letnico svojega igralskega delovanja; od svojega 19. leta je živel izključno za moskovsko umetniško gledališče. V pogovoru z novinarji je izjavila gošpa Germanova o svojem delu in načrtih tole: »Težko je v kratkih besedah povedati, kaj vse je bilo v umetniškem življenju dolga leta. Nemogoče mi je v okviru novinarskega pogovora razložiti nazore o gledališču in mojem delu, ki je tesno zvezano z mojim duševnim življenjem. Zdej sem posvetila vse sile praški skupini moskovskih Hudožestvenikov in mislim, da stalno razvijemo principe moskovskega hudožestvenega teatra, da napredujemo, ker polagamo v naše delo novo življenjsko in produktivno energijo, nove sile in novo vero. Insencija »Medeo« je za nas velik dogodek. Vsa naša skupina je začela študirati »Medeo« z velikim nemirom. Pripravili smo se zelo skrbno za to predstavo. Vse vloge v tragediji, tudi zborovi so poverjene preizkušnim igralcem in igralkam. Izkušnje smo imeli več dni od jutra do večera, hodili smo po muzejih ter iskali kostime, orožje in posamezne predmete nove inscenacije. Vse smo bili vsakega uspeha in potrti, če smo doživeli najmanjši neuspeh. Prepričana sem, da je ta pot gledališkega delovanja prava in da lahko mirno gledamo v bodočnost. — Na vprašanje, kako je zadovoljna s Prago in kakšni so njeni načrti, je Germanova odgovorila: »Življenje in delovanje v Pragi, v tem mestu starine in sloge, je zame velik užitek tem bolj, ker nas vlada in občinstvo razume. To nam omogoča nadaljevati produktivno gledališko delovanje in izpopolniti veliki repertoar. V tem repertoarju bodo zastopani Shakespeare, Ostrowski, Puškin in drugi geniji dramske književnosti. Po »Medeo« nameravam vpriporiti novo inscenirano Gogoljevo »Svatbo«, Ostrowskega »Burjo« in Dostojevskega »Bratje Karamazovi«. S tem repertoarjem odpotujemo po božiču na turnejo v inozemstvo.«

Ubald Trnkoczy.

Danes ob četrtn na 10 dopoldne je umrl po daljšem bolehanju g. lekarnar Ubald Trnkoczy p. l. Zaszkal, bivši dolgoletni predsednik »Mestne hranilnice ljubljanske« in obč. svetnik.

Pokojniki je bil rojen 17. julija 1856. v Stražnici na Moravskem. Njegova rodbina je bila slovaška in je imela svoj izvor v Dolnjem Kubinu pod Tatrmi, kjer še danes žive njeni sorodniki. Po absolviranju študijah se je posvetil lekarniškem poklicu, ki je njegovi rodbini, kakor se zdi, najbolj prijal, saj so si tudi vsi njegovi bratje izbrali isti poklic. Kot mlad lekarniški pripravnik je prišel že v decembru leta 1872. v Ljubljano. Naše mesto je bilo takrat še v nemških rokah. Velika je bila nevarnost za mladega Trnkoczyja, da se pomemči, zlasti ker je bil evangelijske vere, kateri so pripadali v Ljubljani izključno Nemci, ki so bili v narodnem oziru najbolj zagrizeni. Toda Trnkoczy se je znal osvoboditi vseh škodljivih nemških vplivov in ohranil svoje slovaško prepričanje. Ko je prevzel lekarno, jo je vodil tako spretno, da je kmalu zaslovela po vsi Sloveniji, to tem bolj, ker je bila med tistimi redkimi v slovenskih krajih, katerih lastniki niso bili Nemci. Ko so Slovenci leta 1882. iztrgali Ljubljano iz nemških rok in je povsod vzkliko živahno narodno življenje, se je tudi Trnkoczy z vsem prepričanjem pridružil slovenskemu narodnemu pokretu in mu posvetil vse svoje sile. Slovák po rojstvu, je postal navdušen Slovenec, ki pa je obenem gorel za vse slovaške ideale, ki sta jih takrat zlasti propagirala Ivan Hribar in dr. Ivan Tavčar.

Z obema ga je družilo prirčno osebo in politično prijateljstvo. Njima je ostal zvest v vseh političnih borbah. — Zlasti intimno prijateljstvo ga je vezalo na pokojnega dr. Iv. Tavčarja. Ko je bila ustanovljena Narodnonapredna stranka, je Trnkoczy takoj vstopil v vrsto njenih borcev in ji ostal zvest tudi ob prevratu in kasneje, ko se je spreminila v Jugoslovensko demokratsko stranko. V Ljubljani si je s svojim delovanjem in taktičnim nastopanjem pridobil splošne simpatije, spoštovanje in zaupanje. Viden dokaz tega zaupanja je bila njegova izvolitev v mestni občinski svet leta 1904. V občinskem svetu je z vso vmeno in požrtvovanjem deloval za blagor svojih sočestnikov in za napredek Ljubljane, ki mu je kot druga domovina postala ljuba in draga, zlasti odkar si je tu osnoval svoje rodbinsko ognjišče. Za življenjsko družico si je namreč izbral Slovenko gospo Marijo iz znane slovenske narodne obitelji Gärtnerejeve. Kako so v Ljubljani cenili pokojnikovo poštenost in požrtvornost, je najlepši dokaz ta, da je bil leta 1901. še predno je bil izvoljen v občinski svet, izbran za upravnega svetnika Mestne hranilnice ljubljanske, v katerem je nato nesebično deloval polnih 20 let. V upravnem odboru Mestne hranilnice ljubljanske je postal leta 1908. podpredsednik, leta 1909. pa predsednik. V tej lastnosti je vodil zavod z največjim uspehom od 31. decembra le-

ta 1921., torej do trenutka, ko so na mestnem magistratu in potem tudi v zavodu zavladali klerikalci in njihovi zavezniki. Od leta 1901. do 1905. je upravljal v hranilnici posle pisarniškega ravnanja. Zgodovina Mestne hranilnice ljubljanske, njen razvoj in napredek je tesno zvezan s pokojnikovim imenom in je v marsikaterem oziru dala njegovim marljivim in nesebičnim rok. Pod njegovim predstvom se je leta 1909. ustanovilo v okviru hranilnice potrebno Kreditno društvo. Njegova zasluga je tudi bila, da se je osnovala Zveza jugoslovanskih hranilnic, ki je imela prvo ustanovno skupščino 10. decembra 1910. pod njegovim predstvom. Tej zvezi je predsedoval od ustanovitve do 17. junija 1924., ko je zaradi bolehnosti moral odločiti to častno in važno mesto. Zasluge, ki si jih je Trnkoczy pridobil za Mestno hranilnico, bodo z zlatimi črkami za vselej zapisane v zgodovini tega zavoda. Njegovo delovanje je bilo za zavod tem bolj dragoceno, ker je pokojnik vse svoje delo opravljal vsa dolga leta brez vsake najmanjše odškodnine. Nesebičen in požrtvoren, kakor je bil, je za svoje delo vsikdar odklanjal ne samo vsako nagrado, marveč tudi vsako priznanje. Opetovano je naglašal, da mu ni za nobeno priznanje, za nobeno pohvalo, da mu je samo v zadoščenje, ako more posvetiti svoje skromne moči občemu blagru in dobrobi mestnega prebivalstva.

Trnkoczy je užival velik ugled tudi v krogu svojih sovornikov. Opetovano ga je zaupanje evangelijskih sovornikov poklicalo na prvo mesto v evangelijski cerkveni občini. Kakor povsod, tako je bil tudi tu moč na svojem mestu.

Rajnikl je bil jeklen naprednjak, navdušen Slovan, ljubezniv družabnik, požrtvoren prijatelj, krepak značaj, moč izredno plemenitega in dobrega srca. Siromaki so imeli v njem najpoboljšega očeta. Bil je član in podpornik najrazličnejših naših narodnih društev, posebno pa je rad in izdatno podpiral vse človekoljubne ustanove. V Ljubljani je bil ena najpopularnejših oseb, in »starega Trnko«, kakor so ga imenovali njegovi prijatelji, je imelo vse rado. Njegova družba se je pred leti zbirala zvečer pri »Belem volku«. Znanja je bila pod imenom »koračev«. Njegov pripadali: ravnatelj Luka Pintar, Pribil, Mejač, Franc Levec in številni drugi. Vsi ti so že pomrli. Bil je eden izmed onih redkih iz te družba, ki so dočakali prevrat in videli osvoboditev Jugoslavije in Českoslovaške. Od radosti je takrat plakal kakor dete, in edino, kar mu je grenilo veselje, je bila žalost, da tega niso doživeli njegovi prijatelji. V solzah je takrat vsklikal: »O, da tega niso dočakali Luka, pa Mejač in Pribil!« In sedaj je tudi Trnka odšel k svojim prijateljem.

Pogreb bo v soboto 18. t. m. ob 16. iz evangelijske cerkve na Gosposvetski cesti na evangelijsko pokopališče. Bodi plemenitemu možu ohranjen svetel spomin v nas, njegovi cenjeni rodbini naše iskreno sožalje.

Julijska Krajina.

— Istro rešujejo sedaj fašistiovski poslanci, na čelu jim Luigi Bilucaglia. Pozvani so vsi načelniki fašistiških organizacij iz cele pokrajine, da zberejo nemudoma material za gospodarske probleme in ga predložijo takoj fašistiškemu tajništvu. Poslanec Banelli je brzojavil iz Rima v Istro, da zbora tam medministerijalna komisija, ki se peča z istrskimi zadevami in da pride ta komisija v Pulo dne 20. t. m. Vse polno spomenic, vse polno avdijenc, ogromno ljublj, ki so doslej še neizpolnjene, sedaj pa so pričele delovati komisije, ki napovedujejo takojšnjo pomoč. Toda istrsko prebivalstvo zjaja z glavo in ne more več verjeti napovedim iz Rima. Te dni je prišla brzojavka, da se prično razna cestna dela in da se ukrene sploh, kar treba za obnovo in prospek Istre. Mussolini sam je pred kratkim dal besedo, da se mora Istri pomagati. Bomo videli, kaj bo?

— Urednik »Goriške Straže« zopet obojen. G. Polde Kemperle, odgovorni urednik »Goriške Straže«, je bil v ponedeljek opoldne od goriškega tribunala pozvan, da se ima zglasiti popoldne ob 4. na sodišču, kjer se bo moral zagovarjati radi objave članka »Zakaj plačujemo davke?« Tožen je bil radi hujškanja, kakor pri prejšnji razpravi. Državni pravdnik je skušal dokazati upravičenost obtožbe in je zahteval strogo kazen. Zvečer ob 7. je bila razglašena razsodba, po kateri je urednik Kemperle obojen na pet mesecev ječe, 100 lir globe in na povračilo pravnih stroškov. Proti prvi kakor tudi proti drugi razsodbi je vložen rekurz. V inkriminiranem članku je pisala »Goriška Straža«, da imamo Slovenci, ki plačujemo davke, tudi pravico do lastne slovaške so-

le po geslu, ki ga e že tolikokrat poudaril sam Mussolini: Enake dolžnosti, enaka pravice!

— V Marezigah v Istri so pri občinskih volitvah zmagali fašisti. Nič čudnega. Fašistovska lista je dobila 380 glasov, samostojna gospodarska pa 179. Vpisanih volilcev je bilo 940, glasovalo jih je 569. Po sedanjih volilnih metodah je le čudno, da niso fašisti dobili še več glasov.

— Kemlično prelukševališče se zopet otvori v Gorici. Pred vojno je zavod izborno deloval.

— Grozna nesreča se je pripetila pri Matenji vasi. Zrtve je Jože Šabec. Neki postojniški lovec je imel v Grobiščah opravka. S seboj je imel puško, katero je pustil zunaj, ko je stopil sredi vasi v neko hišo. Kmalu nato je začul strel, skočil ven in našel Jožeta Šabca s prestreljeno lobanjo na tleh.

— Krompir iz Holandske si hočejo nabaviti za nasaditev na goriški zemlji, kakor sledi to iz zborovanja trgovskih zastopnikov, ki se je vršilo pred kratkim v Gorici. Nadalje bi radi dobili okoli 20.000 drevese za česnje, slive in breskve. Krompir in sadje je pred vojno donosalo goriškim kmetovalcem in izvoznikom velike dohodke. Sedaj gledajo, da bi počasi zopet oživili trgovino s krompirjem in sadjem v razne srednjevropske kraje, kakor pred vojno.

— Velik požar je bil v Ločniku blizu Gorice. Začelo je goreti na seniku Jos. Petarina, na kar se je vnel tudi Bregantov senik. Škoda je 25.000 lir. Na pomoč so prihiteli ognjegašci iz Gorice.

— Tragikni slučaj. Na pokopališču pri Sv. Ani v Trstu so našli na nekem grobu ležečo staro ženo, ki se je vživljala v krču in jokal. Zraven nje je bila steklenička z H. zolom. Nesrečnica se je zastrupila. Prepeljali so jo v mestno bolnico in spoznali v njej vdovo Emilijo Taddeo, staro 62 let. Čez čas je povedala, da se je zastrupila radi tega, ker ne more prenašati osamelosti po smrti moža, katerega so ji zakopali pred par meseci. Po 8 dneh je umrla.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 16. oktobra 1924.

Nemška temeljitost.

Nemci so na glasu, da so izredno temeljiti ljudje. Sami se ponašajo, da ni naroda na svetu, ki bi se mogel glede temeljitosti in vseh popriških meriti z njimi. Zlasti v geografiji so bili vsikdar ponosni na svoje znanje in so s prezirjem gledali posebno na Francoze, ki v geografskem znanju niso bili nikdar posebno podkovani.

Priznavati moramo, da so Nemci svoječasno res osobito v geografski vedi nadkriljevali druge velike narode. Toda kakor se zdi, je vojna tudi pri njih opravila svoj posel in danes Nemci prav nič ne zaostajajo v neznanju geografije za svojimi francoskimi sosedi.

Nobena redkost ni več, da prestavljajo nemške tvrdke, nemški uradi, da, celo nemški listi na primer Ljubljano v Avstrijo, čisto pa tudi v Češkoslovaško. Dobili smo celo v roke dopise, naslovljene v Beograd, pod katerim je bilo debelo podčrtano, da se nahaja Beograd v Češkoslovaški republiki. V tem oziru sedaj Nemci z uspehom tekmujejo v neznanju zemljepisa s Francozi, ki pošiljajo pisma in dopise, namenjene v Ljubljano, Maribor, Zagreb in druge kraje naše kraljevine skoraj dosledno v Češkoslovaško republiko. No, doslej se še ni zgodilo, da bi kdo presadil Ljubljano in z njo vso bivšo Vojvodino Kranjsko v Italijo. Prvenstvo v tem pogledu pripada berlinskemu žurnalistu Ernestu Schmitzu, ki je dne 6. avgusta poslal iz Berlina ameriškem listu »Milwaukee - Herald« tole poročilo:

»Povodenj na Kranjskem. (Posebno [kabelsko] poročilo Ernesta Schmitza od berlinskega biroja »Unter den Linden 17« (copyright 1924 by »Milwaukee Herald«). — Berlin, 6. avg. 1924. Iz Ljubljane, glavnega mesta sedaj italijanske, svoječasno avstrijske vojvodine Kranjske, poročajo o velikanski povodnji, ki je povzročila ogromno škodo, itd.»

Ta brzojavka, ki je bila poslana po podmorskem kablju v Ameriko, je dokument nemške povojne temeljitosti. Poslal jo je ameriškem časopisu eden izmed nemških žurnalistov, ki se prav radi ponašajo pred svetom, da so jedli vse znanje z veliko žlico. Ta temeljiti žurnalist nima pojma, da je meja med Italijo in Jugoslavijo črta Sušak-Snežnik - Triglav - Jeka, nič ne ve o tem, da so se vršili že opetovani važni politični sestanki Male antante v Ljubljani, torej na ozemlju ene izmed držav, ki pripadajo omenjeni zvezi, in nikdar še ni slišal, da ima jugoslovanski kralj svojo letno rezidenco na Bledu, v »svoječasni avstrijski vojvodini Kranjski«. Mož je prespal vse dogodke po prevratu in prisoja sedaj vso bivšo Kranjsko enostavno Italiji in proglašja Ljubljano za prestolico italijanske provinc!

Da so v Ameriki temu famoznemu nemškemu učenjaku nasledili, se ni čuditi. V Ameriki niso nikdar mnogo dali na temeljitost, a se da tudi težko zahtevati, da bi uredništvo v Milwaukee bilo natančno poučeno o spremembi evropske zemljepisne karte, ki jo je izveršila svetovna vojna. Da pa zgreši berlinski žurnalist, od katerega je njegov vsakdanji poklic zahteva, da vsaj pozna meje evropskih držav in glavna njih mesta, takšno gorostasnost, to je škandal, ki ne dela prav nobene časti svoje dni svetovnoznani nemški temeljitosti.

* * *

— Nemška skrb za mejo. Dočim se z naše strani naša meja skorodane popolnoma zanemarija, skrbje Nemci onstran meje za kar največji povzdigo šolstva in drugih kulturnih in humanitarnih naprav ob meji. Tako so samo v letošnjem letu sezidali ob meji dve šolstveniški šoli, eno v Področici, drugo v Podlublju. Obe občini sta pretežno slovenski in so Nemci pri zadnjem ljudskem štetju, ki se je vršilo s Helmwehrovci, dobili jedva par glasov. Mi pa imamo popolnoma slovenske občine ob meji, ki so brez vsake šole, dasi bi bile občine same pripravljene, prispevati del stroškov za vzdrževanje šol. Bil bi skrajni čas, da se v tem pogledu končno zdamo in začnemo vsaj posnemati svoje sosedo, če jim že ne znamo prednjačiti. Seveda dokler prosvetni minister na široko odpira vrata nemških šol in ponemčevalnic, ni računati na državno pomoč, tem bolj pa je naša dolžnost, da podpiramo naše šolsko društvo, družbo Sv. Cirila in Metodja.

— Odlikovanja. Z redom sv. Save III. razreda je odlikovan pisatelj Fran Kaverjž Meškó, z redom IV. razreda so odlikovani: šolski svetnik v Mariboru Fran Jerovšek, upokojeni gimn. profesor Ivan Košan v Mariboru, ravnatelj v Celju Emil Lilek in upokojeni profesor v Celju Matej Suhač.

— Imenovanje na univerzi. Upravitelj semenišča v Ljubljani g. Alojzij Zupan je imenovan za asistenta na teološki fakulteti v Ljubljani.

— Same izpremembe. Tekom zadnjih dni je bilo podpisanih nekoliko ukazov ministrstva za narodno zdravje o povišanju in premeščenju nekaterih uradnikov in zdravnikov. Ker je take že vsakodnevne izpremembe narekovalo navadno zgolj partizanstvo, upamo, da to neha sedaj, ko je zatonila Davidovičeva vlada.

— Pomoč strokovnim šolam. Ministrstvo trgovine in industrije je odobrilo denarno pomoč ženskim strokovnim šolam: v Zaječaru 400 Din, v Smederevu 5000, v Veliki Plani 3000, v Beogradu višji ženski strokovni šoli 4500, v Beogradu ženski strokovni šoli židovskega ženskega društva 6000 v Beogradu ženski strokovni šoli 5000, v Prokuplju 10.000, v Mladenovcu 10.000, v Kruševcu 10.000, v Debru 5000, v Rekvu 5000, v Kratovu 5000, v Varvaru 6000 in v Bell Palanci 10.000 Dinarjev.

— Splošni kongres stanovaniških nametnikov. Po poročilu iz Beograda je tiskalica splošni kongres vse organizacij stanovaniških nametnikov, ki se vrši od nedelje 19. do 21. t. m. Za nedeljo je določen tudi velik javen shod beogradskih nametnikov, na katerem govore delegati iz vseh pokrajin.

— General Barotov za ruske invalide. V Prago je prišel te dni predsednik Osrednjega odbora Zveze ruskih invalidov, general Barotov, znan iz svetovne vojne, ko je bil vrhovni poveljniški ruski armad, ki so šle na pomoč zavezniškemu oddelku v Mezopotamijo ovrat nemško - turško prodiranje proti Bagdadu. Barotov je sam invalid, v vojni je izgubil nogo. Na vprašanje, kaj ga vodi v Češkoslovaško, je general Barotov odgovoril, da češkoslovaški narod stori toliko dobrot ruski uho, da mladini in za ruske begunce sploh, zato pa bi rad opozoril češkoslovaški narod, njegovo javnost in vlado na najresnejše, to je na ruske invalide, ki so pričeli vojno v obrambo Srbije in nadaljevali boj ob boku zavezniških armad za skupno zmago nad skupnim sovražnikom ter so po miru, sklenjenem v Brstu Litovskem, ostali za ruskimi mejami. Nekaj tisoč je teh nesrečnih invalidov v inozemstvu in njihova usoda je tragična. Ne preostaja nič drugega, nego da se obrnejo za pomoč do vseh narodov, Rdečih križev in dobroteljskih organizacij. Za ruske invalide na Balkanu zadostuje mesečno 300 čeških kron. Treba pomagati tudi onim, ki lahko opravljajo kako delo. Izrekel je prepričanje, da se v srcu bratskega češkega naroda najde prostora tudi za ruske invalide. General Barotov je imel 14. t. m. v »Ruski Besedi« na Vinohradih predavanje o sedanjih situaciji ruskih invalidov v tujini in o načinu javne pomoči.

— Preselitev magistratnih uradov. Stanovanjski urad, ki je sedaj nastanje v državni baraki na vogalu Dunajske ceste in Ceste na južno železnico, se preseli v hišo št. 27 na Mestnem trgu v prostore, katere je doslej zavzemal socijalno - politični urad. V izpraznjene prostore stanovniškega urada v državni baraki se vseli iz magistratnega poslopija Posredovalnica za delo. Popisovalni urad in stalni volilni kataster se preselita iz dosedanjih prostorov v del izpraznjenih prostorov bivšega mestnega knjigovodstva v II. nadstropje iste hiše nad akumulatorsko postajo mestne elektrarne. Izpraznjeni prostori popisovalnega urada se preurede za prodajalno mestne elektrarne. Preselitev se imajo izvršiti do 20. t. m.

— Radi dvorskih cigaret. Policija v Beogradu je v zadnjem času opazala, da puši po beogradskih kavarnah izredno mnogo ljudi dvorske cigarete, ki so izključno rezervirane za kraljevi dvor in ki jih dobivajo v darilo od časa do časa samo ministri in kraljevi gostje. Policiji se je zdelo to sumljivo, zato je uvedla obsežno preiskavo. V preiskavi je več slug uprave monopola in več malih trafikantov, ki so te cigarete prodajali.

— Predavanje v Beogradu. Društvo za ekonomijo in socijalno politiko »Ekonomista« nadaljuje svoje predavanja. Prvo je bilo v sredo. Inž. Dimitrijevič je razpravljal o upravnih decentralizacijah državnih poslojev in podjetij. Vseuč. profesor K. Savič bo predaval o prometni politiki.

— Dovož nemškega reparacijskega materiala preko Sušaka. Gosp. Avramović, delegat naše vlade na konferenci glede še nerešenih zadev bivše južne železnice, je v pogovoru z urednikom »Sušakega Novega lista« povedal, da je Nemčija pošiljala doslej svoj raznovrstni material za vojno odškodnino preko Avstrije, kar pa je bilo silno drago. Avstrija zahteva za vsak vagon, ki natovori preteče njen teritorij, torej za tranzit, 10.000 Din. To je preveč. Sedaj je dosežen v Nemčijo sporazum, da bo odšel iz Beograda svoje odškodninske pošiljave v pristanišče na Sušaku. Tako so prihranjeni ogromni prevozniki stroški po Avstriji in tako se dviga ime sušakega pristanišča.

— Pravilnik o higienskih in tehničnih varnostnih odredbah v podjetjih objavlja v celoti (na 24 straneh) Uradni list v 96. letošnji številki.

— Uduženja vojnih invalidov se odstopa po odredbi ministrstva za socijalno politiko električna centrala v Zemunu, katero rabijo tamonjske tvornice, vse to s ciljem naobraževanja in preskrbovanja invalidov.

— Premudritiv po tvalcah svila. V ministrstvu trgovine in industrije imajo načrt za razne preureditve po tvalcah svile in imenuje se v kratkem tudi nov upravni odbor za državne tvornice.

— Višja pedagoška šola v Beogradu je bila otvorjena v nedeljo na svečan način. Otvoritvi so prisostvovali zastopniki ministrstva, in šolskih oblasti in mnogo meščanov.

— Trafike v Sarajevu morajo biti po naredbi tamkajšnje finančne oblasti otvorene vsak dan od 6. jutro do 9. zvečer, pozimi pa od 7. zjutraj do 8. zvečer. Otvorenje morajo biti tudi ob nedeljah in praznikih.

— Zadrski arhiv. Te dni je prispela v Split pota partija materiala iz zadrškega arhiva bivšega dalmatinskega nametnika. Zadrski arhiv, ki je pripadel nam, obsega okoli 20 vagonov spisov in knjig. Došli material spravljajo v občinskem domu v Splitu.

— V nedeljo 19. oktobra ob pol 8. zvečer se vprizori v Sokolskem domu na Viču burka »Kontrolor spalnih vozov«. Oostuje »Sloboda« iz Viča.

— Služba državne arhivacije v Beogradu, katero mesto je sedaj prazno, se razpiše do konca leta. Prosilci morajo izkazati akademsko izobrazbo.

— Knjižnica Narodne Čitavnice v Sp. Šiški posluje zopet redno vsako sredo zvečer od 7.-8.30 v svojih prostorih na Celovski cesti.

— Zopet požar v Sent Jerneju. V soboto zvečer se je vnelo v Sent Jerneju na Dolenskem gospodarsko poslopje na župnijskem posestvu, na takozvanem tlaškem vrtu (tlača). Obširna zgradba je bila hipoma vsa v plamenu, ker je bila natičena polna s krmo. K sreči je zavarovalnica zgradbe kakor tudi krme precej visoka. Številnim gasilnim društvom se je kmalu posrečilo požar omejiti. — Vreme je bilo mirno. Zapalila je najbrže zločinska roka.

— Električna centrala na Hvaru. Občinski zastopnik otoka Hvara je podal ministrstvu trgovine in industrije prošnjo za odobrenje, da se zgradi tam električna centrala za razsvetljavo in motorno silo v industrijskih podjetjih.

— Pomiloščenje. Seljak Mile Drliča, ki je bil v Požegi radi umora 13 letnega Stjepana Takača obsojen na smrt na vešalji, je bil od Njeg. Vel. kralja pomiloščen na 20 letno ječo.

— Junaški čin »Junaka iz Like«. V selu Županja v Liki so se pred dnevi spasil konji seljaka Antona Bušića in v divjem diru zdrveli po cesti. Med pasanti je nastala panika, kajti na vozu naložene težke buče so poskakovale kakor žoge. Nenadoma pa se je pojavil na cesti znani atlet, »Junak iz Like« Marijan Matijević, ki je skočil pred konja, zagrabil za vajeti in v naslednjem trenutku je voz ustavil. Ljudje so mu prirejali viharne ovacije.

Iz Ljubljane.

— Milica Ilešičeva. Danes je po dolgem trpljenju umrla gđna. Milica Ilešičeva, profesorica na ženski realni gimnaziji v Ljubljani, hčerka vseučiliškega profesorja dr. Frana Ilešića. Po absolviranju gimnazijskih študijah v Ljubljani je odšla v Zagreb študirati modroslovje. Filozofske nauke je končala z izvrstnim uspehom in je bila nato nastavljena na mestni ženski realni gimnaziji v Ljubljani. Jedva je stopila v življenje, že je jela bolehati. Morala je že pred meseci na dopust, s katerega se ni več vrnila. Neumljena jetika ji je prestrigla nit mladega, toliko dobrega obetačega življenja. Pokojnica, vzgojena v idealih svojega očeta, je bila navdušena Jugoslovenka, dobro, plemenito dekle, ki bi po svojih sposobnostih in po svoji nadarjenosti lahko igrala ugledno vlogo v svojem poklicu. Pogreb bo v soboto 18. t. m. ob 14. iz Zarnikove ulice št. 9 na pokopališče k Sv. Križu. Bodi ji lahka domača gruda, njeni spoštovani obitelji naše iskreno sožalje.

— Opozorilo strankam. Radi preselitve iz priljice v II. nadstropje bo mestni popisovalni urad dne 17. in 18. t. m. za stranke zaprt.

— Uduženje vojnih invalidov, podružnica Ljubljana, vprizori v nedeljo dne 19. t. m. ob 16. uri v dvorani Katoliškega doma pri Dev. Mariji v Polju trideljsko »Svato Krečinskega«. Ker je čisti dobiček namenjen vojnim žrtvam, se nadejamo obile udeležbe. — O dobri.

— Mestni magistrat Ljubljanski razpisuje oddajo stavbinskih in drugih obrtniških del pri adaptaciji delavnice mestne planarne v svrhu povečanja iste ter napravo stanovanj. Vsi potrebni podatki se dobe med uradnimi urami v mestnem stavbnem uradu, Lingarjeva ul. št. 1. Ponudbe bodo vložiti najkasneje do 23. oktobra 1924 opoldne pri imenovanem uradu.

— Prepoved trženja s srebrnim denarjem v notranjem prometu je ukinitva z odredbo finančnega ministrstva z dne 7. t. m. Prepoved je bila izdana 27. febr. 1922.

— Društvo zobotehnikov za Slovenijo vabi svoje člane k izrednemu občnemu zboru, kateri se vrši ob 39. dne 18. tm. in k sestanku pol ure preje v Prešernovi sobi gostilne pri »Novem svetu«. Udeležba obvezna. Predsednik.

— Gasilski kolektor za leto 1925 je izšel v priročni žepni obliki in s prav bogato vsebino. Med drugim se kolektorček v toplih besedah spominja 60 letnice gasilskega starostja g. Frana Barleta, dalje napravila o potrebah enotne gasilske organizacije in prinaša tudi dve gasilski izrici, kateri je spisal g. nadučitelj Zdravko Mikuz. Cena kolektorčka je 15 Din in bo prav vsepošeno služil vsakemu gasilcu kakor tudi prijatelju gasilstva. Naroča se pri g. Hermanu Zupanu, Ljubljana, Gajeva ulica št. 2.

— Nazla smrt. V gostilno »Pri malem slonu« je stopila snoci neka že precej vjerna neznanka, zahtevajoč plače. Ker je gostilničar uvidel, da je ženska že totalno pijana, jo je naglal iz gostilne. Neznanka se je nato vlegla na klop in postalo ji je slabo. Kljub pozvani pomoči je neznanka umrla. Policijski zdravnik dr. Avramović je ugotovil, da je neznanka verjetno umrla vsled zastrupljenja z alkoholom. Ugotovljena je bila tudi identiteta neznanke, ki je 45 letna Marija Dimnik, soproga posestnika iz Dobruhi.

— Smrtna kosa. Dne 15. oktobra je po dolgi mučni bolezni umrl g. Anton Šeme, hišni posestnik in poštni poduradnik v pok. Pokojnik je bil tast g. poštnega uradnika Matije Röttha. Pokojnik je bil zvest sodelavec napredne stranke, mož poštenjak, ki je živel v vseh krogih, ki so ga poznali.

Restavracija in kavarna Tratnik!

Vsak dan prvovrsten koncert — dunajskega Bar-trio — znanih umetnikov: Serpo, Lekovsky in Simek. Od 8. do ene ponoči. Vstop prost.

ugled in spoštovanje. Pogreb bo danes opoldne ob 15. iz Kopališke ul. št. 2 na pokopališče k Sv. Križu. Bodi mu ohranjen trajen spomin, njegovi spoštovani rodbini naše sožalje.

— Policijske ovadbe. Včeraj so prispela na policijo sledeče ovadbe: radi tatvine 2, vloma 1, planosti 1, prestopka cestnopolniškega reda 1, prekrščenja pol. ure 2, ogroženje telesne varnosti 1, lahke telesne poškodbe 2, zlaščevalnih predpisov 1 in radi izgreda 1.

— Aretacije: 1 radi izgreda, 1 radi neplačanega zaplata in 1 radi suma tatvine.

— Drzen vlom. V noči od 15. na 16. tm. je bilo na Martinovi cesti vlomljeno v višje izložbeno okeno trgovca za manufakturo Ivana Grošlja. Tat je odnesel 5 parov moških hlač, 2 para dokolenic, 3 pare nogavic. Skupna škoda znaša 745 Din.

— Neprevlečni kolejarji. Na vogalu Stritarjeve ulice in Cankarjevega nabrežja sta skupaj trčila s kolesi mehaniški vajenec Stanko Pip in tiskarski vajenec Ivan Stanete. Oba sta padla s koles in se občutno poškodovala. Stanteju se je strlo tudi prvo kolo in raztrgal si je tudi hlače. Nesrečo je povzročil Pip, ki je prehitro vozil. V kolo dvorski ulici je danes jutraj mesarski vajenec Pavel Podbošek s kolesom podrl na tla hišnico Marijo Strupl. Strupljeva se je pri padcu občutno poškodovala.

Iz Celja.

— Pogreb g. Jos. Zorka se je vršil v torek 14. tm. ob lepi udeležbi občinstva. Vremu možu, ki je bil odločen narodnjak in je tudi svoje otroke vzgojil v tem duhu, bodi ohranjen časten spomin!

— Tedenskih izkazov o nalezljivih boleznih v mestu Celju od 5. do 11. oktobra. Skratilica: od prejšnjega tedna ostali 4, ena novo obolela 2, ozdravljena 2, ostali v nadaljni oskrbi 4. Ušen: Na novo obolel 1, ostal v nadaljni oskrbi 1.

— »Moški teme«. Tolstojevu dramo, so uprizorili igralci ljubljanske drame v torek zvečer v našem mestnem gledališču. Oostje so rešili svoje vloge častno, aplavz občinstva, katerega je bilo gledališče polno, pa je bil preskromen. Občinstvo deloma igre ni razumelo, deloma pa je globoko vplivala, tako da je skromnost iz obeh vzrokov razumljiva.

— Žepna tatvina. Ani Jeretni je na Glavnem trgu ukradla neka ženska 1 bankovec po 100 in 6 po 10 Din. Tatvica je izginila brez sledu.

— Policijske vesti. Celjska policija je na Ljubljanski cesti aretirala nadležnega 42-letnega potepuha Antona Korošca iz Sv. Lovrenca občina Majšperk radi prepovedanega povratka. — Radi potepuha je bil pri Škobernetu aretiran 19-letni I. F. pristojen v Metliko. — Radi tatvine je bil aretiran 17-letni I. Š., zaposlen pri stavbi Prve hrvatske štedionice.

Iz Maribora.

— m Vest o upokojitvi velikega župana dr. Pirkmayerja preuranjena. Včerajšnji listi so objavili vest o upokojitvi velikega župana dr. Otona Pirkmayerja. Kakor se nam iz dobro poučenih strani zagotavlja, je vest preuranjena. Sicer je popolnoma verjetno, da si g. klerikalci na vse pretege prizadevajo, da bi odrinili dr. Pirkmayerja, vendar pa se jim ta pobožna želja do zdaj še ni izpolnila. Bilo bi pa tudi res nezasišano, da bi se upokojilo tako sposobnega upravnega uradnika kot je dr. Pirkmayer, ki je celo užival državno stitbenjstvo, da se je v svoji stroki izpopolnil. Ako je gg. na vladi res kaj ležeče na dobri upravi, potem je njih dolžnost, da dr. Pirkmayerja nemudoma postavijo na mesto, kjer bo mogel v polni meri razviti svoje zmožnosti, ki mu jih niti klerikalci sami ne morejo odrehati.

— r: Javnosti v pojasnilo. Pod tem naslovom je objavila »Straža« z dne 1. oktobra izjavo trgovca Jaša v Šolski ulici, češ da se je vpisal že leta 1904. v »Slovensko trgovsko društvo« v Mariboru, kar naj potrjuje njegovo narodno zavest. Da ne bo nespornost, je konstatiral odbor »Slov. trg. društva« na svoji zadnji seji, da je g. Jaš 1. 1904. sicer res pristopil k društvu, toda že po treh mesecih izstopil, in sicer zaradi tega, ker je vstopil v nemško telovadno društvo »Jahne«, kojega vnet član je bil tudi po svoji preselitvi v Ljubljano. Res je sicer, da se gg. Jaš in Lesjak nista nikdar strankarsko udeleževala, ravno tako nepobitno pa je dejstvo, da sta se udeleževala nacionalno na nemški podlagi, kakor mnogo drugih slovenskih trgovcev in obrtnikov v Mariboru.

— Slov. trg. društvo v Mariboru. — m Rijavec koncert v Mariborskem gledališču je v vsakem oziru dobro uspel in je le pozdravljati misel naše gledališke uprave, prireditelj od dne, ko ni gledaliških predstav, samostojne koncerte. Obisk je bil zelo zadovoljiv in za naše razmere naravnost velik. — Burno odobravanje je dokazalo, da je dosegel g. Rijavec popoln uspeh. Ga. Apihova je spremljala na nedostatnem instrumentu dovršeno in z globokim umevanjem. Upamo, da bomo mogli v letošnji sezoni zabeležiti še več tako dobro uspešnih umetniških prireditelj.

— m Vstopnice za koncert »Ljubljanskega Zvona« v Mariboru dne 20. tm. se dobe v predprodaji v trgovini g. Zlate Brišnikove.

— m Seznam porotnikov za jesensko zasedanje je razkrujen na vpogled pri mestnem magistratu od 16. do 23. oktobra. V istem roku je vložiti morebitne pritožbe zoper vpis oziroma zahtevati izbris posameznih porotnikov.

— m Poroka. Poročil se je g. Pavel Velacher, prokurist spedičije »Balkan« z gđ. Zinko Resnikovo, hčerko davčnega nadupravitelja. Poroka se je vršila v Kamnici. Bilo srečno!

— m Pogreb Joška Rajha. V torek se je vršil v Ljutomeru pogreb nepozabnega Joška Rajha, kojega tragična smrt je vzbudila v vseh krogih največje sočutje z užalosteno njegovo rodbino. Iz vseh bližnjih in oddaljenih krajev so prihili prijatelji, znanci in zastopniki društev in korporacij, da se posloje od umrlega vzor-moža. Posebno častno je bil zastopan Sokol. Ljutomer se je odel v črno in v ulicah, po katerih se je premikal sprevod, so svetlele s črnim florom ovite svetilke. V sprevodu je korakalo okrog 5000 ljudi. Po cerkvenem obredu pri cerkvi so domači pevci zapeli žalostinke, nakar je krenil sprevod na pokopališče. Pred odprtim grobom so se poslojili od njega številni prijatelji z daljšimi govori, sokolski prapori so se zadnjič poklonili umrlemu bratu, lovski rog je zatrobil mizrov in zemlja je sprejela, kar je njegova. Po pogrebu se je vršilo pri Strasserju žalno zborovanje, na katerem so govorili gg. dr. Strajnko, dr. Stankovič in nadučitelj Tomažič. Tako je Mursko polje nad vse častno sprejelo na zadnji poti ranjega Rajha. Bodi mu lahka Ljutomerska gruda!

Mesto k poroki — skočil pod vlak

Roman vojnega ujetnika.

Bil je edini sin svoje matere. V detinstvu, kakor v svoji rani mladosti je bil večkrat bolan. Njegova mati, ki je prečula marsikatero noč ob njegovi postelji, je obiskala vse zdravnike v okraju, prodala je zadnjo stvar, da reši sinovca od smrti. In ozdravel je sin, razvil se je v krepkega, postavnega mladeniča. Bil je ponos svoje matere v njenih poznih letih. Toda zla usoda ni mirovala. Domovina je bila v opasnosti in Stjepan je moral v vojak. Prebrodil je Srbijo, Italijo in Romunijo in zašel v rusko vjetoštvo. Pred kratkim se je povrnil iz Sibirie v svoji rodni kraj v selo Hreljin (Hrvatsko Primorje). S solzami v očeh je stara majka pričakovala sina, ki se je vrnil str — duševno in telesno. Zopet ga je negovala stara majka. Ozdravel je Stjepan, ali njegova duša ne. Duševna depresija, posledica vojnih grozot, je težko ozdravljiva. No, Stjepan je vseeno marljivo delal, bil je zgovoren in ljubeziven. Našel je pridno devojko, s katero je hotel stopiti v zakon. Pred dnevi bi se imela vršiti poroka, ali Stjepan je odšel mesto k poroki — v smrt. Vrgel se je nedaleč od hiše svoje izvoljenke pod vlak, ki ga je popolnoma raztrgal. Pri njemu so našli dve pismi, v katerih veli, da gre v smrt radi nesrečne ljubezni. Zdi se, da je samomor izvršil v trenutku duševne zmedenosti.

DAMA V ČRNEM.

Beograd se polagoma razvija v vele mesto, polno senzacij in drugih, predvsem kriminalnih dogodkov. Vsporedno z vele mestnim življenjem pa narašča tudi delovanje zločincev in drugih temnih elementov in beogradski časopisi prinašajo dnevno dolga poročila o tragedijah, vlomih ter številnih, naravnost neverjetnih sleparskih trikih, ki jih uporabljajo lopovi. Poročali smo svoječasno o fotografu iz Pančeva, ki je izvedel okoli 7000 separij, dalje o dvojaklem možu z Marsa itd. Sedaj poročajo listi zopet o novem dogodku:

V torek 14. t. m. je stopila v cerkev na novem pokopališču neka dama, popolnoma v črnem, vodeč s seboj malo, ljubko deklico. V cerkvi se je nahajala samo mežnarjeva žena Milica Milešević, ki prodaja tam voščene sveče. Ko je opazila »damo v črnem«, ji je sledila do oltarja, kjer je neznanka pokleknila ter jo vprašala, da-li hoče kupiti sveče. Dama je odvrnila s tresočim glasom: »Hvala, ljuba žena, sveče sem že kupila in jih priglaza na grobu mojega nepozabnega soproga«.

Mežnarjeva žena je nato odšla pred cerkev, pustec damo samo. Baš, ko je zopet stopila v cerkev, je pri vходу opazila damo z deklico. Neznanka je bila silno razburjena; mežnarjeva soproga je opazila, da ima obokane oči. Neznanka je prijazno ozdravila in nato odšla, dočim je Mileševićeva krenila v cerkev. Komaj pa je napravila par korakov, je čula zuna cerkve krik: »Mat, pogled, ta ženska mi je ukradla uhanec«. Mileševićeva je stopila iz cerkve in opazila je na drugi strani neko drugo damo z deklico, ki je kazala na damo v črnem. Čim je žena mežnarjeva čula te besede, se je okrenila in se vrnila v cerkev. Takoj je opazila, da je bilo vlomljeno v puščico, nahajajočo se tik pod korom. Dama v črnem je odnesla ves denar — baje več tisoč dinarjev. Policija sedaj pridno polveduje za »damo v črnem«, o kateri pa do sedaj ni sledu.

Konzulati v Ljubljani:

Češkoslovaška: Breg 8/I.
Belgija: Urad Ljubljanskega veleposelnika.
Avstrija: Turjaški trg 4/II.
Italija: Zrinjskega cesta 3/I.
Portugalska: Dunajska cesta 33.
Francija: Dunajska cesta (Ljubljanski

Gospodarstvo.

Naša produkcija in poraba soli.

Kuhinjska in industrijska sol se pridobi v Jugoslaviji v Krki, v Simin Nanu pri Tuzli v Bosni, na Pagu in v Stonu v Dalmaciji.

Produkcija je bila sledeča:

V Bosni:	1919	1920	1921
Krka	30.405.139	20.054.610	24.249.097
Simin Nan	121.000	3.686.717	4.416.608

V Dalmaciji:

Pag	3.091.950	3.107.530	5.186.799
Ston	510.235	1.203.376	1.607.369

Krška sol se nahaja v globlinah od 200 do 250 metrov, plast je debela 100 do 150 metrov. Ležišče ima obliko leče od približno 1000 metrov dolžine in nad 100 m srednje debelosti. Sol se pridobiva na ta način, da se raztopi v vodi v vodnjakih, ki so 300 do 400 m globoki. Vsa produkcija znaša 2500 hl slane vode na dan, to se pravi 3 litre na sekundo. Srednja produkcija pa ne znaša več kot 1000 hl.

Sesalke žene električna energija. Letna produkcija znaša 2 milijona hektolitrov.

Slano vodo dobavljajo:

1. tovarni za sodo v Lukavcu, kamor jo vodijo v posebnih cevih, ki imajo dolžino 145 km. Tovarna porabi okroglo 1.200.000 hektolitrov na leto.

2. Slano vodo predelavajo naprave na Krki in v Simin Nanu. Salina v Krki ima 9 kotlov s kondenzacijsko površino 1536 m². Letna produkcija soli znaša 30.000 ton. Salina v Krki se nahaja na desnem bregu Jale.

Salina v Simin Nanu ima 6 kotlov s kondenzacijsko površino 780 m² in z letno produkcijo 7000 debele soli na leto. Salina v Krki zaposluje 10 uradnikov, 14 poduradnikov in 820 delavcev.

Salina na otoku Pagu dobiva sol potom izhlapevanja morske vode. Vsa površina znaša 1.128.000 m² s dvema rezervarijema za umivanje, 167 napravami za kristalizacijo in 13 napravami za koncentracijo. Morsko vodo sesa motorna sesalka 14 HP.

Salina v Stonu, na polotoku Pelješcu še ne deluje v redu, ker še ni popravljena. Tretjo morsko salino hočejo zgraditi v Ulcinju na črnogorskem obrežju.

V našo državo so uvozili v teku 1. 1921 — 38.952.973 kg soli, ki je veljala 30.634.625 Din. V istem letu so naše solarne producirale 34.922.944 kg.

Produkcija in izvoz tobaka.

Produkcija tobaka je za našo državo veličinske važnosti, predvsem za pokrajine, kjer se že dolgo sadi, za Južno Srbijo, Hercegovino, Črno goro in Dalmacijo. V Južni Srbiji se je živinoreja občutno zmanjšala in če bi se še zmanjšala ali opustila saditev tobaka, bi bile posledice silno težke. Kajti prebivalstvo tu še vse premalo prideluje žita. Tak je bil položaj v vraniškem okraju, kjer so sadili duhan po nižinah, dokler se seljaki niso navadili na umno kmetijstvo. Danes tu sejejo žito po nižinah, sajenje tobaka pa so prenesli na gričevje. Pa tudi drugod se nahajajo pokrajine, kjer v gorovju ali po gričevju ne uspeva žito in tu se da prav dobro saditi tobak, kot na pr. na gotovih mestih v Hercegovini, v Dalmaciji in v Črni gori.

Z gospodarskega, finančnega, političnega in narodnega stališča je zelo važno, da se jemlje ozir na te razmere v različnih krajih naše države, kajti te razmere imajo velik vpliv na gospodarsko življenje tega prebivalstva.

Danes se 100.000 rodbin bavi z gojenjem tobaka in pol milijona ljudi živi od te industrije.

Sledeča lestvica nam kaže produkcijo in prodajo duhana v zadnjih petih letih:

Leto	Nasajenih hektarov	Kupljenih kilogramov	Cena v Din.
1919	6385.24	4.832.116	21.413.614
1920	11991.98	9.023.654	78.090.462
1921	14784.72	11.924.860	159.556.619
1922	12629.18	10.000.864	238.482.903
1923	19560.76	19.289.281	600.000.000

Treba je omeniti, da je bila produkcija duhana 1. 1919. slaba, ker se vojne razmere takrat še niso izboljšale. Tudi 1. 1921. in 1922. se ni mogla mnogo dvigniti radi suše in pa radi tega, ker so bile cene tobaku 1. 1919. prenižke. Toda 1. 1923. se je produkcija izdatno povečala, ker so bile cene duhanu 1. 1922. dovoljno visoke.

Za produkcijo duhana 1. 1923. so bile cene od 4 Din. (za odpadke) do 80 Din (za najboljšo kakovost) za kilogram. Med tema skrajnima cenama se je držala cena povprečno na višku med 12 in 68 Din za kg.

Letošnji pridelek je še mnogo izdatnejši in dobre kakovosti. Zato misli, kot smo že poročali, tobačna režiža znižati cene svojih izdelkov. Tudi izvoz se je silno dvignil. Češkoslovaška je nakupila skoraj ves tobak, ki ga rabijo, pri nas. Tako ugodno stanje naše tobačne industrije tudi upliva na dvig naše valute.

—g Hmelj. XXXIV. brzojavno tržno poročilo: Nürnberg, 15. okt. 1924. Prodanih 100bal — mima kupčija — cene nespremenjene.

—g Peti kongres srbskih zemljoradniških zadrug iz Bosne in Hercegovine se bo vršil v Prijedoru 18. in 19. tm. Poročalo se bo o delovanju zadrug in njihove zveze in razpravljalo se bodo razna važna gospodarska vprašanja. S kongresom je združena izlozba srbskega poljoprivrednega društva iz Beograda.

—g Sadržarsko-vinogradniško šolo otvorijo v Smederevu baje še to jesen. Poučevali se bodo v nje okoliški kmetije racionalne sadjeje in modernega ravnanja s trtami.

—g Kmetijsko orodje oddaja znova odeljenje za invalide v ministrstvu za socialno politiko; oddajajo se pred vsem plugi.

—g Direktni telefon London - Dunaj. Po poročilih angleškega poštnega ministrstva se hoče uvesti nov telefonski sistem, po kojem bo mogoče govoriti iz Londona direktno v Rim, Atene, Dunaj in Berlin ter v druga glavna mesta na kontinentu. V to svrhu se že vrše pogajanja, predvsem s Francijo.

—g Kolektivne delavske pogodbe v Švici. Lani je bilo začetakom sklenjenih v Švici 897 kolektivnih delavskih pogodb. Podpisalo jih je 4896 industrijalcev in nanašajo se na 213.437 delavcev. Glavni obrti, v katerih jih je bilo podpisanih največ pogodb, sta gostilničarski in hotelirski. V mehaniki in kovinski industriji je bilo podpisanih samo 60 kolektivnih pogodb. Koncem leta 1923. je bilo v veljavi 1975 pogodb, nanašajočih se na 391.197 delavcev.

—g Italijanski uvoz prvih osem mesecev tekočega leta znaša 19 milijard 399 milijonov lir. Povišek za 860 milijonov lir v uvozu v primeri z lanskim letom je povzročila v glavnem nabava surovin, potrebnih za industrijo. Povišek 2 milijardi v uvozu v razmerju z lanskim letom pomenja razpečevanje poljedelskih pridelkov in tovarniških izdelkov v inozemstvo.

—g Rečni promet na Dravi pri Osijeku je znašal pretekli mesec 21.000 ton in sicer tisoč sto več nego mesec avgusta.

—g O tujem delavstvu v naši državi piše v „Jugoslav. Lloyd“ dr. M., da je res, da nam primanjkuje strokovnih delavcev za razne naše stare in mlade industrije. Zato dobivamo delavstvo iz inozemstva. Ali pri tem „slujskem uvozu“ treba gledati na kvaliteto materiala. Le preveč pogostoma prihajajo taki, ki imajo velika usta pa malo potrebnega znanja. Nikoli naj se ne vara v tem, da dober strokovnjak, ki je doma zaposlen, zapusti kar tako svojo domovino in gre v druge neznane dežele. Ko pa imamo dokaze o sposobnosti tujih strokovnjakov, potem bi bilo nespametno, delati jim neprilike ter jim dajati n. pr. dovoljenje za bivanje samo na dobo treh mesecev ali samo za toliko časa, da se naši ljudje pri njem naučijo. Povsem drugače kakor v industriji pa je v trgovini in v zavodih z njo združenih. Le preveč je slučajev, ko tujec čestokrat nam neprijateljsko razpoložen,

krade našemu človeku kruh izpred ust. Na tem je precej krivde pri tujih kapitalih, ki so zainteresirani pri naših podjetjih. Celo blagajni, skladiščniki, prokuristi, disponenti, upravitelji, za katere imamo mi dovolj sposobnih ljudi, so tujci. Poklicane oblasti morajo vprašanje tujega delavstva in namerščenstva rešiti tako, da bodo k nam prihajali sposobni in pošteni strokovni delavci, katerim naj se v vsakem pogledu gre na roko ter se jim osigura zaposlenje med nami. Treba pa se je varovati tuje ničvredne mešanice. V ministrstvu za socialno politiko in pri podrejenih oblastih ne smejo prihajati v poštev prijateljske intervencije ali koristiljubje njihovih organov.

To in ono.

Ženska v javnem življenju.

Če je deklica izobraženo in tudi strokovno zadostno podkovano, je lahko brez skrbi za življenje. Lahko se odpravi možu v človekom, ki ji ni všeč, in če dotični, s katerim bi bilo srečno, ne pride, lahko nadaljuje življenjsko pot samo. Dante bi bil moral rezervirati v svojem peklu posebni kotiček za tiste starše, ki navzlic temu, da vedo, da ne morejo osigurati svojim hčerkam življenja, niso naučili slednjih, da bi si same ustvarile eksistenco. Celo dandanašnji, ko živimo v znamenju splošnega napredka, takih roditelji tudi v modernih državah niso redki. Oni se nadajo, da se njihove hčerke omože. V Dantejevih časih so pogladi starši za svojo hčerko kovčiče na stran in ko je došla za možetv, so ji poskali moža. V nekaterih državah delajo to še dandanes. V drugih bolj zastalosti, pa si vzame možki več žen in tlačani bržkone skupno z njimi. To je njegov način rešitve problema, kako izenačiti številčno razliko med možskimi in ženskimi. In res, kadar vladar takih narodov umrje, podeduje žene njegov naslednik, ki smatra mlade in stare ženske sužnje svoje očetja za svojo lastnino, ki jo mora rešiti.

Pri nas lahko pride ženska vsak hip v položaj, da si mora služiti kruh sama, dasi ni nikoli tega poizkusila. Ta problem se malene tiče omoženih žensk in delavskih slojev. Gre pri tem samo za sloje, ki so med tema dvema skupinama. Ženska z denarnimi sredstvi si lahko zve svoje gnezdo, če hoče, dočim ženske, ki so rojene v delavskih slojih preprosto nimajo drugega izhoda iz kritičnega položaja, nego da si pomagajo z delom svojih rok. Isto velja tudi za hčerke bogatih staršev, ki se niso ničesar naučile. Pravijo, da se moderni možki izogibajo zakonskega življenja. Oni cenijo osebno svobodo in predpostavljajo svoje prirodne posele v zakonskem jarmu. Tem bolje, ker je na ta način čedalje več žensk, ki so primorane stopiti v borbo za obstanek brez tuje pomoči. Ženska, ki tarna in jadicuje za izgubljenim srečo, ker ni dobila moža, mora izgniti iz moderne družbe. Sreča ženske ni izključno v zakonu, temveč tudi samostojno, v zavesti, da gre v življenju svojo pot in da vrši važno misijo socialnega bitja brez opore s katerekoli strani.

Ali večina žensk se že po naravi želi omožiti. Tiste pa, ki tega ne žele, naj bodo srečne vsaj toliko, kolikor morejo. Razume se, da je onim, ki imajo polne žepce denarja, življenje tudi izven zakona lahko. Ali dekleta brez sredstev bi morala skrbeti že v zgodnji mladosti za svojo bodočnost. Ta skrb je pravzaprav dolžnost roditeljev. Nihče ne more zahtevati od mladine posebne uvidenosti in dalekovidnosti. Starejši pa bi morali gledati v bodočnost in misliti, kaj bo z njihovo deco, ko potrkna na vrata smrti. Glede sinov je stvar lahka. Možki vedno najdejo kak posel, ker stariši podzvedno skrbijo za vzgojo svojih možikov potomcev bodisi da jih uče delati, ali pa jih pošljejo v šolo. Toda vse drugače je z dekleti.

Uparje na zakon zlasti v današnjih razmerah ni zanesljivo. Možki s premoženjem se lahko oženijo, navadno pa se ženijo možiki brez denarja. Toda baš dobro kvalificirani uradniki je tisti, ki ne more vzdrževati svoje družine če ni premoženje že od doma. Poleg tega je konkurenca tako velika, da bi pametni roditelji ne smeli računati na zete kadar mislijo o bodočnosti svojih hčera. Pameten oče se pobriga, da tudi hčerko odgoji za življenje tako, kakor sin. Ljudje kaj radi ugovarjajo v tem slučaju češ, denar meče v vodo, če pošiljate hčerke v šolo, kjer se pripravljajo za ta ali oni poklic, saj se večina vose omože in ne opravljajo tega, kar so se učile. To je isto kakor če trdim, da je zavarovanje proti požaru odveč, ker hiša nikoli ne pogori. Deloma je to res. Toda mislite si, da hiša pogori, pa ni zavarovana, ali v našem slučaju da se hčerka ne omoži, pa ji oče ni ničesar zapustil. Kaj bo z njeno bodočnostjo? Kako si bo služila vsakdanji kruh? Jasno je torej, da ima pretežna večina deklet na izbiri samo dvoje — poklic in zakon.

Zelo malo je možkih, ki bi uvideli, da more ženska prav tako privezana k svojemu delu, kakor možki in da se zelo nerada odpravi svojemu poklicu. Take žrtve nihče ne zahteva od možkega, od ženske pa skoraj vedno. Tako se je pripetilo v neki inozemski tovarni, kjer je služila v kemičnem laboratoriju ženska — inženjer kemije. Bila je zelo zadovoljna s svojim poklicem, Poročila se je s kolegom in dočim je mož še vedno nadalje služil v tovarni, je ostala žena doma, kjer je skrbela ne le za moža, marveč tudi za njegovo mater in brata. Njena prijateljica, ki je smatrala, da je škoda trati čas za tako dolgočasno delo, ji je svetovala, naj vstopi v službo. Predlagala ji je zelo dobro mesto v neki drugi tovarni. Ali mož ji je prepovedal sprejeti ponudbo, dasi bi zaslužila neprimerno več kot doma. Recimo, da se je pravilno po zastarelem principu, da je ženska samo za otroke, kuhinjo in cerkev; vendar pa je dovolj žalostno, da inteligentni možki ne uvidi potrebe, ki jo čuti kolikaj inteligentna ženska po večji svobodi in inicijativ, kakor jo ima pred ognjiščem.

Nekateri so mnenja, da celo škoduje ženski lepoti in nežnosti. Nedvomno je to res. Zlasti v delavskih slojih opažamo pogosto pojave, ki bi jih družba ne smela trpeti. Naporno fizično delo uniči v ženski njeni naravo, njeno čutenje, skratka vse to, kar tvori po naravnih zakonih razliko med ženskim in moškim spolom. Delo v rudnikih ali tovarnicah, kjer se kadi in vlada silna vročina, bi moralo biti ženskam sploh zabranjeno. Ali ženske nima povoda, da bi bila v vseh ozirih groba samo zato, ker dobro izvršuje svoj poklic. Tiste nežne, za vsako delo nesposobne ženske prejšnjih časov, ki jih naše pokolenje samo pomiluje, so bile zelo agilne in energične, kadar je šlo za šikaniranje moža. Njihova nežnost je bila lažniva. Kadar se ženska, ki ima v sebi kolikaj ponosa in samozavesti, omoži, ne sme smatrati moža za vrečo, polno denarja, ki ji jo pošilja sreča.

Splošno pa mora prej ali slej obveljati načelo, da je ženska enakopravni član človeške družbe. Zato se mora pripraviti za življenje, da lahko stopi na lastne noge za slučaj, če se ne omoži. Pa tudi če se omoži, ne škoduje kak postranski zaslužek zlasti v današnjih razmerah, ko so le redki možje, ki bi jim ne bilo treba obrniti vsakega dinarja, predno ga izroče ženi za gospodinjstvo.

Kraljevski sprejem Jackie Coogana.

Poročali smo o triumfalnem sprejemu, ki ga je bil deležen mali, a največji filmski umetnik Jackie Coogan. Še silajnejši, odnošno hujši sprejem je doživel mali filmski princ na Dunaju. Prvotno je bilo objavljeno, da prispe Jackie Coogan na Dunaj v nedeljo in res so Dunajčani prenapolnili Vzhodni kolodvor, pričakujoč svojega ljubljence, ki ga pa ni bilo in ni hotelo biti. Razočaranje občinstva, ki kar ni moglo verjeti razširjeni verziji, da je Jackie nalahno oboliel in da pride šele v ponedeljek, je bilo nepopisno. S tem večjim entuzijazmom so Jackieja sprejeli v ponedeljek. Že dve uri pred prihodom vlaka so ogromne množice napolnile prostor pred kolodvorom in straža je le s težavo vzdrževala red. Ob 19.30 je prispel vlak z Jackie Coogom. Takoj, ko se je vlak ustavil, se je pojavil Jackie na stopnicah vagona. Med množico, zlasti med ženskim svetom, je zavrsalo »kako je ljubek!« Jackie se je strumno postavil in množico prijazno pozdravil. Stopil je z voza in odšel skozi gosti špalir v spremstvu svojih staršev in stražnikov proti izhodu. Zdelo se je, da bo šlo vse v redu. Ali nanadoma je množica predla kordon policistov in skavtov in v naslednjem trenutku obkolila Coogana. Nastala je strahovita gneča in bilo se je bati katastrofe. Le s težavo so stražniki napravili pot in Jackie je lahko pri stranskih vratih »pobegnil« pred obdrujočo ga množico. Pred kolodvorom je bila situacija še slabša. Ljudje so obkolili avto,

v katerega je sedel Jackie; nastala je strahovita gneča, otroci so lokali, ženske so vrišale. Bila je pravcata Sodoma in Gomora. V zadnjem hipu je pridrvela policija na konjih. Bliskoma je bila množica razgnana in v naslednjem trenutku se je filmski princ vozil med gostim špalirjem občinstva, ki ga je ves čas in po celi vožnji do hotela »Bristol« obsipalo s cvetjem.

Veličasten pogreb umetnika — zločince.

Nenavaden prizor se je nudil pretekli teden Newyorčanom. V »Mali Italiji« takozvanem delu Newyorka se je vršil veličasten pogreb umetnika — zločince Yapa, ki ga je pri begu na ulici ustrelil stražnik. V sprevo du je bilo 270 avtomobilov, trije avtomobili pa so vozili prekrasne vence in šopke za katere je bilo izdano okoli 100.000 dolarjev. Med številnim občinstvom, ki je spremljalo pokopnika na zadnji poti, je bilo tudi okoli 50 njegovih intimusov: tatovi, roparji, tihotapci in druga zločinska golazen. Dramatičen je bil prizor na pokopališču, kjer so prijatelji roparja prisegali, da osvetluje njegovo smrt. O Yapu pripovedujejo sledeče: Živel je v takozvani »Mali Italiji«, gornjem delu Newyorka pod imenom Vincenzo Fighera. Ni imel nobenega poštenega poklica, pač pa je živel precej umetniško. Pripovedujejo, da je vedno razljal majhne podobice iz lesa, gipsa in celo iz sočiva. Vzel je ročaj metle ter izrezljal iz njega lik, ki ga je potem podaril kakemu otroku na ulici. Ustavil se je rad pri prodajalci zelenjave in nato iz repe, krompirja ali karsibodi rezljal razne oblike, ptiče itd. Pomagal je tudi kiparju Maggiju pri delu in si prislužil lepe denarje, kajti bil je izredno talentiran kipar. Še večje talente in izurjenost pa je pokazal pri žeparskem poslu. Pojavil se je povsod, kjer je bila največja gneča, odnošno jo je tudi s svojimi tovariši umetno vzpirjal in okradel pasante. Radi žeparstva je bil v treh letih sedemkrat kaznovan. V ostalem je bil zelo dobrega srca, podpiral je stare in onemogle svoje »sodruge«, kupoval otrokom slaščice ter je bil splošno priljubljen. Tragičen je bil njegov konec. Stražnik, ki je videl po cesti bežati Yapa, je menil, da ima opraviti z nevarnim zločincem in je streljal za njim. Yapa se je zgrudil smrtno zadet na tla.

Vest o njegovi tragični smrti se je bliskoma razširila po mestu, predvsem med Italijani in v znak protesta proti nasilju policije so mu napravili veličasten pogreb.

* Davki na igralce s kartami in na gledalce. Igralci, ki igrajo karte v kavarnah v Pragi, kakor tudi osebe, ki igri prisostvujejo kot gledalci, so utekli veliki nevarnosti. Praškemu mestnemu svetu je bil namreč podan predlog, da morajo vse te pravkar imenovane osebe plačati davek 1 Kč za 4 ure. Ta davek bi bil nesel praški občini nad 200.000 Kč. Vendar so ga pa praški mestni očetje odklonili, le socialni demokrati in komunisti so bili zani, ker bi stroški pri iztirjanju davka bili previsoki oziar. bi ne bili v nobenem razmerju z malenkostnim uspehom. Človek se mora včasih iznajdljivosti davčnih referentov res čuditi.

* Osemurni delovnik na francoskih železnicah. V francoskem parlamentu je bil sprejet predlog za uvedbo osemurnega delovnika v vsej železniški upravi. Posebna komisija prouči modifikacije, na kar se uvede osemurni delovnik v najkrajšem času.

* Gorljiva tvarina iz pepela. Neki duznaki inženjer je prijavil patent za svojo iznajdbo, ki ne obstoja v ničemer drugem, nego v tem, da se pripravi iz navadnega — pepela nova gorljiva tvarina, ki ravno toliko zaleže, kakor najboljši premog. V prihodnosti ne bo torej več igralo vprašanje dragega kuriva nobene vloge in naši premogokopi bodo stali pred zatvoritvijo. Saj bo vsak lahko kuril s pepelom. Če bo res?

* Vera je oplum za narod. Bog pa je izmišljutina. V Moskvi se je pripetila sledeča dogodka: Študentinja, ki pripada intelektualnemu, meščanskemu sloju, se je nahajala na izpitu pred komunističnim profesorskim zborom. »Kaj je religija?«, vprašajo devojko. »To je oplum za narod«, odgovarja devojka ponavljajoč na pamet iz službenega komunističnega katekizma. »Kaj pa je Bog?«, vpraša profesor. »Ta pa je izmišljutina«, odgovarja devojka. »Izvrstno, izvrstno! Vi ste položili izpit,« gorljivo profesorji. »Hvala Bogu,« reče devojka, odhajajoč iz šole in se pobožno prekriža.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

B. Grimshaw-G. Clavigny:

52

Gospodična kapetan.

Slednjič mu je dolg blisk pokazal grob nekaj korakov v stran. Veselo je vzkliknil, stopil naprej in pri naslednjem blisku je že bil na grobu.

Z ostrim robom lopate je posekal goščo, ki je preprežala grob, in razbil posode, ki so jih bili sorodniki postavili tja za mrtveca. Ko je bil grob tako očiščen, je začel kopati kamne z rokami.

Sedaj, ko je slednjič odkril mesto imenitnega zaklada, je delal z mrzlično naglico. Velike potne kaplje so mu tekale s čela, pomešane z dežjem, ki mu je lil na glavo.

Kamni so škripali v njegovih rokah, metal jih je nazaj, ne da bi se brigal za to, ali povzroča ropot. Bliski so tu in tam razsvetljevali njegovo mrtvaško delo, neprestano gromenje je uduševalo hropenje njegovih prs. Začel je še hitreje odkopavati, njegove roke so delovale še bolj mrzlično. Toda naenkrat se je ustavil, zemlja in kamni niso več leteli od njega.

Ali je bil truden?

Nagnil je glavo, roke in noge so se mu pričele krčevito tresi. Potem se je pa polagoma prenehal prebati. Obležal je v jami, katero je začel grebati, z glavo proti dnu: ni se več gnil. Ali je bil zaspal?

Ure so potekale, vihar je ponehal, gromenje se je izgubilo v daljavi in bliski niso več razsvetljevali mogočnih valov Tihega oceana. Kmalu so se zasvetile zvezde na jasnem nebu.

Ko se je nebo zasvetilo v luči vzhajajočega solnca, je star, skrivljen starec pomolil glavo skozi goščo, ki je obdajala grob. Gledal je Donahueja, ležečega na dnu jame in nato se mu je silno previdno približal. Sklonil se je čezenj in mu pogledal v lice.

To je bilo čisto črno. Njegovo truplo se ni gnilo in je ležalo sključeno.

Starec je zadovoljno vzdihnil. Iz vrata mrliča je potegnil tenko šivanko, pritrjeno na pitčije pero. Previdno je odtrgal pero in vrgel šivanko proč.

Nato je prebrskal vse Donahuejeve žepce, a kmalu spoznal, da ni nič v njih. Tedaj pa je začel vzdihovati in preklinjati mrtveca. Misli je, da je slabo iskal in zato je še enkrat pregledal vse žepce, toda ničesar ni našel, niti denarja, niti papirjev. Donahue je bil že zapravljen zlatnik starega Sue.

Starec se je dvignil, stegnul roko nad mrtveca in dejal:

— Naj te hudobni duhovi zasledujejo vso večnost in naj tvoj duh nikoli ne počiva.

Nato se je naglo umaknil od trupla, se spazlil med grobovi in izginil v goščo.

Starl Sua je dobro vedel, da ga bo hotel Donahue poznati in da pride pred njim. Le predbo je ukazal človeško srce, da bi pričakoval, da bo točno na sestanku. Nalašč mu je povedal, v katerem grobu je skrit zaklad, kajti vedel je vnaprej, da belokožec pride pred njim in bo hotel izkopati zaklad.

Toda on je prišel še prej; prišel je celo pred Donahuejem.

Vzel je s seboj pušo, v kateri se je nahajala mala puščica, obstoječa iz pitčjega peresa in tenke igle.

Sua je pomolil iglo v strašni otočji strup, ki takoj umori človeka, če se samo dotakne najmanjše rane. Med tem, ko je Donahue razkopal grob, se je Sua spazlil tik poleg njega. V žaru bliska mu je puhnili lahno puščico za vrat in strašni strup je deloval, ne da bi bil Donahue čutil vbodilja. Vampir, presenečen pri svojem delu, je umrl na grobu.

Našli so ga šele čez dva dni. Belokožec, ki se je vozil po cesti v Muo, je opazil truplo in ga dal odnesti. Nikdar niso zvedeli, kako je umrl mož iz goščave. Delo, ki ga je bil izvršil neposredno pred smrtjo, ga ni priporočalo. Pokopali so ga, ne mence se za njegovo ime in stan.

Vajiti je šla z vsemi radovedneži pogledat mrtveca, ki so ga bili domačini prinesli na nosilnici v vas.

Videla je, kako so ga zagrebli v luknjo v koralnih skalah, in ko je zadnje kamenje zadonelo na deskah, kamor so položili Donahuejevo truplo, je globoko vzdihnila in dejala gospej Simons, ki jo je spremljala:

— Jutri odpotujem.

Ničesar več ni imela iskati na tem otoku. Morala se je vrniti v San-Francisko, da vzame tam očeta na ladjo.

Naslednji dan so se »Sibilina« jadra napela v svežem vetru in elegantna jadrnica se je, pozdravljena od vzklikanja domačinov, oddaljila po prozornem morju.

Nikoli več je niso videli na Ninuēju.

DVANAJSTO POGLAVJE.

Drama v Koralnem zalivu.

V vročini mraka se je mirno vodovje Koralnega zaliva začelo rožno barvati. Mil veter je pihljal in noč je legla na tihi in mirni zaliv.

»Sibilin« čoln je zapuščal suho zemljo in se usmeril proti jadrnici. Toda oni, ki bi bil prej videl elegantno ladjo in močni čoln, ne bi mogli spoznati niti enega, niti drugega. Ladja in čoln sta tvorila temno senco na svetli vodi. Nista bila več snežnobela kot prej, temveč temno škrlatno pobarvana in zastavo »Sibile«, rdečo z rumenimi črtami, bi ne mogel tolmačiti oni, ki je prej vedno videl pluti to ladjo pod angleško zastavo.

Vsakovrstne šolske potrebščine

nudi po nizki ceni

Narodna knjigarna

Ljubljana, Prešernova ulica 7

Jesenska sezija!

Ravnokar dospelé novosti po znižanih cenah!

Velika izbira modnega nakita, svile, baržuna i. t. d.

Perilo za dame in gospode. — Volnene ter svilene jopice, roka-vice, nogavice —

Prodaja z 10 do 20% popustom!

MODNA TRGOVINA

A. Sinkovec nast. **K. Soss**

Ljubljana, Mestni trg 19.

Pisalni stroji, potrebščine
mekanična delavnica
3591 (popravljalnica)
L. BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6.

Pisemski papir

priporoča
Narodna knjigarna.

Drva
trboveljski premog

H. Petrič
Ljubljana
Gospodarska cesta 16
Telefon 343

Se odgovore uprave
naj se priloži
1 denar. — Pisatelj se
vnaprej.

Mali oglasi

Cena malih oglasov
vsaka beseda
50 para. — Najmanj
pa 5 dinarjev.

Službe

Kavarniški vajenec
se sprejme v Narodni
kavarni. 6480

Praktikanta

z lepo pisavo in štirimi
razredi srednjih šol —
išče velevrdka v Ljub-
ljani za takojšen nastop.
— Ponudbe pod 370/6483
na upravo »Slov. Nar.«.

Knjigovodja-bilancnik,

korespondent, z večletno
samostojno prakso veli-
kih trgovskih podjetij in
z visokimi trgovskimi
študijami — želi mesta
takoj al po dogovoru, —
Prvovrstna spravevala in
reference na razpolago.
— Cenj. dopise na upra-
vo »Slov. Naroda« pod
»Izk. štev. 6468«.

Prodaj

Šivalni stroj,
skoro nov, napredaj. —
Naslov pove uprava »Sl.
Naroda«. 6473

Pohištvo

(nerabljen) — in sicer
obednica empirskega slo-
ga, spalnica iz mahago-
nivevega lesa, klubna gar-
nitura, gospodarska soba in
različno rabljeno pohi-
štvo — se prodaja. — Na
ogled v spedijskem
skladišču Ranzinger. 6482

Lesena baraka

nasproti pivovarne Union
ter poleg igrišča »Ilirije«
se prodaja. — Standard
Oil Comp. »Balkan« (Ju-
lij Elbert). 6447

Nepremičnine

Išča pred šolo
na glavnem trgu — na
prodaj. — Anton Barbič,
kavarnar, Metlika. 6471

Resnim kupcem

vil. stanovanjskih, trgov-
skih, gostilniških in obrt-
nih hiš in posestev, gra-
ščin, kmetijskih posestev,
mlinov, žag in stavbnih
parcel — nudi največjo
izbiro Realiteta pisarna
»POSEST«, d. z. o. z., v
Ljubljani, Sv. Petra ce-
sta 24. 55/T

Stanovanj

3 visokošolci
dobre stanovanje in hrano
na Poljanski cesti št. 11
(gostilna Koroski dom). 6476

Zamenja se

krasno stanovanje,
obstoječe iz več sob, bal-
kona na glavno cesto,
kuhinje in vseh pritlikin,
v prijaznem mestu na de-
želi — za sobo, po mož-
nosti s souporabo kuhin-
je v Ljubljani. — Po-
nudbe pod »Zamenjam
stanovanje/6485« na upr.
»Slov. Naroda«.

Išče se soba

s souporabo kuhinje za
dve osebi v Ljubljani. —
Ponudbe pod »Iščem sta-
novanje/6484« na upravo
»Slov. Naroda«.

Stanovanje

(dve sobi in kuhinja) se
išče za tri osebe za takoj
proti zahtevajoči najem-
nini: dam tudi nagrado.
— Ponudbe pod »M. F.
6458« na upravo »Slov.
Naroda« do 22. t. m.

Ženitev

Resnega znanja
z gospodom (tudi vdova-
cem) od 35 do 50 let želi
priidna vdovica srednjih
let. — Dopise na upravo
»Slov. Naroda« pod »Ju-
dita 6479«.

Razno

Trgovci pozor!

Nudi se vam ugodna pri-
lika — če naročite sporte-
ne čepice na deželi pri
Fr. Hrenu, Stepanja
vas 5 pri Ljubljani. 6455

Moderne damske cilind-
rske oblike dole v klobu-
čevini (filcu), baržunu in
plišu raznih barv. Cena od
Din 300; baržun in klobu-
čevina (filc) od 160.—
dinarjev naprej.

M. Horvat,
modistka, Ljubljana, Sta-
ri trg 21. 63/T

Trboveljski premog

drva, koks
angleški premog
slezijske brikete
dobavlja **ILIRIJA**
tu, Kralja Petra trg 8.
Tel. 220. — Plačilo
tudi na obroke. 70/T

Za Vse svete

Izdeluje vence, šopke,
aranžmaje ter vse druge
okraske za grobnice in
grobove. Priporoča na ve-
liko in malo cvetne kri-
zanteme — različnih
barv — rezana in v lon-
cih ter dekoracije palm,
lovorjev in drugo.
Vsakdo naj si ogleda
pred naročilom našo za-
logo — pri trvdki Fran-
Simenc, vrtnarstvo, Gra-
dišče 12. 6481

Največje vrtnar-

ske podjetje v

Jugoslaviji

»VRT«, Džamonja in
drugovi, družba z. o. z.,
Maribor. — Največji
izbor raznovrstnih ples-
menitih sadnih dreves
(cepov) v najlepših vr-
stah in v vseh obli-
kah. — Plemenite vinske
trte na ameriških pod-
logah, kakor tudi cepe in
podloge istih. — Seme
zelenjave, cvetja in go-
spodarskih rastlin. Cvet-
je v loncih in razno
okusno gromovje in dre-
ve imamo celo leto! —
Zahtevajte cenike! 6274

I. Magdić, krojač,
Ljubljana, Gledališka uli-
ca 7 — se priporoča za
idočo sezono. 97/T

Perje,

kokošje, račje in gosje,
puh, oddaja vsako mno-
žino po zmerni ceni —
trvdka E. Vajda, Cako-
vec. 52/T

Naznanilo!

Večja množina raznih
otroških in igračnih otro-
ških vozčkov (ostankov
posameznih vzorcev) to-
varne »Tribuna« — se po
znatno znižani ceni
prodaja. — Ljubljana, Kar-
lovska cesta št. 4. 80/T

Mehanično

umetno vezenje

perila, zastorov, toalet,
obnavljanje (entlanje) vlož-
kov, motivov in tipk —
prediskarja najmoder-
nejših vzorcev za ročna
dela — izgotavlja Matek
& Schein, Ljubljana, po-
leg hotela Strukelj. 6462

Zaloga klavirjev

in pianinov

najboljše tovarn Böse-
dorfer, Czapka, Ehrbar,
Hözl, Schweighofer, Ori-
ginal Stingl itd. — Tudi
na obroke! — Jerica Hus-
bad, roj. Dolenc, Ljub-
ljana, Hilserjeva ulica 5.
30

Brez posebnega
obvestila. 6478

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancom na-
znanjamo tužno vest, da je naš ljubljani in dobri
oče, oziroma stari oče in tast, gospod

Anton Šemè

poštni poduradnik v pok. in hišni posestnik

danes, dne 15. oktobra po dolgi, mukepolni bolezn

v Bogu zaspal.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne
16. oktobra ob 3. popoldne iz hiše žalosti v Kopalniški
ulici št. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 15. oktobra 1914.

Žalujoči rodbini: Šemè - Röthli.

6487

Zaman neizmerno hrepenenje po življenju, zaman silna
ljubezen do svojih, zaman vse, vse, ker bridka usoda je izsilila
grob naši ljubljenci. Bog se je usmilil njenega trpljenja in
poklical k sebi

Milico Ilešičevo

profesorico na ženski realni gimnaziji.

Pogreb se vrši iz hiše žalosti, Zarnikova ulica 9, k Sv. Križu
v soboto, dne 18. oktobra ob 2. uri popoldne.

Vsem sorodnikom in prijateljem naznanja to bridko
žalujoča rodbina prof. dr. Ilešičeva.

Ljubljana, 16. oktobra 1924.

6489

Slovenski lekarniški gremij v Ljubljani naznanja
vsem svojim članom tužno vest, da je gospod

Ph. Mr. Ubald Trnkoczy

lekarnar v Ljubljani

dne 16. oktobra 1924 izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb se bo vršil dne 18. t. m. ob 4. uri popoldne
iz evangelijske cerkve na Gospodarski cesti.

Nepozabnemu vzornemu tovarišu bodi ohranjen
časten spomin.

V Ljubljani, dne 16. oktobra 1924.

Ph. Mr. G. Bakarčič, t. č. poslevodeči II. načelnik.

Inserirajte v „Slovenskem Narodu.“

RHEUMA. KOSTOBOLJA. HEXENSCHUSS

Dugogodišnje liječniško
iskustvo uči, da se mojim
cijelov. sredstvom, ubla-
žuju i uklanjaju boli
rheume i kostobolje u
mišicima i zglobovima,
te da napadaji nastupaju
sve rijedje tako, da ko-
načno nestanu posvema.
Kod liječenja kosto-
bolje i reumatizma
postizava se svrha mojim lijekom pomoću u njemu sadrža-
nih topećih se sastojina, koje potpomazu izlučivanje skupina
iz oboljelih dijelova tijela, te oslobađaju tijelo od taloga. —
Imadem hiljade priznanja iz liječničkih i bolesničkih krug-
ova, koji jednoglasno potvrđuju veliku vrijednost mog kuć-
nog liječenja. — Naročite si odmah moju

UPUTU LIJEČENJA

BESPLATNO! Bit će te mi zahvalni. BESPLATNO!
Pišite odmah na:

August Märzke, Berlin — Vilmärsdorf
6486 Bruchsalerstrasse 5. Odle: 318.

Cvetlični salon
FRAN HERZMANŠKY
Ljubljana, Prešernova ul.
se priporoča za napravo godovnih in
poročnih šopkov, nagrobnih vencev i. t. d.

Za centralne kurjave
najprimernejši je visokokalorični trobnodo-
ski premog. Dobavlja ga po orig. rudniški
ceni, glav. zastopnik premogokopa Trobnidol
DOM. CEBIN
83-T trg. s premogom, Ljubljana, Wolfova ul. 1/11.

Sadni sejem
18., 19. in 20. oktobra
na prostoru
Ljubljanskega velesejma.
Najugodnejša prilika za nakup finega namiz-
nega sadja v velikih in manjših množinah.

Mestna hranilnica ljubljanska naznanja pretužno vest, da je
njen bivši dolgoletni predsednik, gospod

Ubald Trnkoczy

lekarnar in posestnik,

dne 16. t. m. preminul.

Hranilnica ga ohrani v častnem in hvaležnem spominu.

V LJUBLJANI, dne 16. oktobra 1924.

Gerentstvo

Mestne hranilnice ljubljanske.